

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗМІСТУ ОСВІТИ**

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДЛЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І-ІІ РІВНІВ
АКРЕДИТАЦІЇ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ
МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ НА ОСНОВІ
БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Українська література. Навчальна програма для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти

Укладачі:

Антонюк Т.М. - викладач вищої категорії, викладач-методист ДВНЗ „Чернівецький індустріальний коледж”; голова Всеукраїнської спілки голів обласних методичних об’єднань викладачів філологічних дисциплін ВНЗ I-II рівнів акредитації;

Ковалевська Л.Б. – викладач Київського технікуму електронних приладів, голова міського методичного об’єднання;

Кабаненко А.М. - викладач вищої категорії, викладач-методист Київського радіомеханічного коледжу НАУ.

Рецензенти:

Савченко І.В. - кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова;

Разумейко М.С. - кандидат філологічних наук, доцент кафедри українського мовознавства Таврійського національного університету ім.В. І. Вернадського;

Стрижаківська О.С. - кандидат філологічних наук, викладач вищої категорії, викладач-методист, заступник директора з гуманітарної освіти та виховання Чернівецького медичного коледжу БДМУ;

Груба О.Б. – викладач вищої категорії, викладач-методист, заступник директора з гуманітарної освіти ДВНЗ «Донецький технікум промислової автоматики», голова методичного об’єднання викладачів українознавчих дисциплін Донецької області;

Лузман В.М. – викладач вищої категорії, викладач-методист КРВНЗ «Ялтинський медичний коледж», заступник голови методичного об’єднання АР Крим

Схвалено комісією з української літератури Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Витяг з протоколу № 3 від 21.06.2013 р.), лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України від 10.07.2013 р. № 14.1/10-2425.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Українська література як навчальний предмет посідає важливе місце у системі викладання загальноосвітніх предметів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, сприяє збагаченню внутрішнього світу молодої людини, розвитку творчих здібностей, особистісному формуванню студента як громадянина, який має активну життєву позицію, що виявляється у любові до України, свого народу, рідної мови.

Програма з предмета „Українська література” укладена за концепцією розвитку гуманітарної сфери в Україні, на основі „Державного стандарту базової і повної середньої освіти” та навчальної програми з української літератури для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації (2010 рік; укладачі - Антонюк Т.М., Ковалевська Л.Б., Кабаненко А.М), схваленої комісією з філології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (витяг з протоколу № 4 від 29.06.2010 р.) з грифом «Рекомендовано Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти як навчальну програму для студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти» (від 31.08.10 № 1.4/18- 3379). Програма протягом двох років пройшла апробацію. В ній враховано сучасні державні вимоги до змісту і рівня навчальних досягнень студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації; зміст запропонованого до вивчення літературного матеріалу спроектований на очікувані результати навчання, що дає можливість більш цілеспрямовано організувати навчальний процес, а також проконтролювати його.

Вивчення предмета „Українська література” забезпечує реалізацію ключових компетентностей за такими напрямками:

- соціальні компетентності (активна участь у суспільному житті; розвиток комунікативних якостей; здатність розв’язувати проблеми; формування світоглядних ціннісних орієнтирів);
- мотиваційні компетентності (розвиток творчих здібностей, здатності до навчання, самостійності мислення);
- функціональні компетентності: естетична, культурологічна, комунікативна (уміння оперувати набутими знаннями, сформованими навичками, використовувати їх у практичному житті).

Особливість сучасного вивчення української літератури передбачає ознайомлення з творчістю визнаних митців, з тими високохудожніми творами, які репрезентують різні етапи літературного процесу, культурно-літературні традиції до того ж аналіз творів пропонується здійснювати у контексті історико-літературного процесу (як і передбачено Державним стандартом).

Художні тексти добираються за принципами високих естетичних критеріїв, жанрово-тематичної різноманітності, з урахуванням вікової психології, осучаснення змістового матеріалу, насамперед твори цікаві й актуальні у контексті сьогодення, близькі та зрозумілі сучасній молодій людині, яка живе в новітньому комунікативно-інформаційному просторі.

Структура програми, її змістове наповнення передбачає світовий і національний культурологічний контексти, міжпредметні зв’язки, втілення ключових компетентностей, урахування вікових особливостей студента, сприйняття ним творів художньої літератури, а також особливостей сучасного навчального процесу у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації, право вибору (як для викладача, так і для студента).

У змісті програми у колонці “Зміст навчального матеріалу” пропонуються тези до кожного розділу чи теми, стислі анотації до творів, що враховують сучасні літературознавчі оцінювання; називаються обов’язкові для засвоєння теоретичні поняття (ТЛ), необхідні для аналізу текстів тощо. Зміст цієї колонки є лише пропозицією, однією з компетентних версій оцінювання письменника і його творчості, він не повинен сприйматися настановчо-догматично.

Колонка “Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки студентів” містить перелік основних вимог щодо умінь, навичок, передбачених кожною конкретною темою. Особливий акцент зроблено на вимогах емоційно-ціннісної сфери (вони виділені іншим шрифтом), які втілюють ключові компетенції. Колонка „Додатки: мистецький контекст, міжпредметні зв’язки” орієнтує на викладання предмета у форматі загального мистецького контексту, в якому створювався художній твір, а також міжпредметних зв’язків (історія, світова література, образотворче мистецтво, музика тощо).

Програма передбачає таку організацію навчального процесу, коли викладач дає необхідні базові знання, висловлює та ілюструє власні судження, при цьому заохочує студентів до глибшого пізнання, зацікавлює, корегує, спрямовує вивчення теми, але не вимагає прийняття єдиної (часто усталеної, традиційної) думки, не диктує своє прочитання тексту: викладач лише спонукає до певних висновків, а студент учиться їх робити самостійно, так само як і самостійно мислити, оцінювати, порівнювати, проводити аналогії з сучасним життям, власним досвідом тощо. Загалом така демократична орієнтація програми спрямована на постійну творчу співпрацю викладача й студента, умовний діалог з автором та героями художнього твору, дає широкий простір для самостійного сприйняття і осмислення літератури як виду мистецтва.

Українська література вивчається у хронологічній послідовності, однак загальний курс поділяється на окремі жанрові розділи. Частина навчального матеріалу пропонується визначити для додаткового опрацювання за бажанням студента позааудиторно. Активним учасником саме такої організації навчального процесу є студент, для якого створено можливість висловлювати побажання, вносити корективи під час опрацювання навчального матеріалу.

Певна частина навчального часу виділяється для роботи над визначеними викладачем темами (ці години можна використати для більш детального аналізу твору; прочитання тексту не у скороченому, а у повному обсязі; для додаткового прочитання тих чи інших текстів або опрацювання критичних матеріалів; проведення навчальних (літературних) екскурсій, у тому числі й перегляду вистав у театрах, а також інших нестандартних форм організації навчального процесу тощо). Отже, викладачеві надається можливість реалізувати зміст програми з позицій певного вибору щодо тематичного наповнення того чи іншого розділу, форм і методів організації навчального процесу.

У програмі подано орієнтовний тематичний план з назвами розділів і тем та загальною кількістю годин, викладач має змогу вносити до нього деякі корективи, розподіляючи години на аудиторні та години самостійної роботи студента, а також критерії оцінювання навчальних досягнень, список літератури для студента та викладача.

Форму підсумкового контролю знань та умінь студентів з української літератури (залік або екзамен) обирає навчальний заклад.

Орієнтовний тематичний план

№ п/п	Назва розділів і тем	Загальн. к-сть годин
Література 70-90-х років XIX ст.		30
1	Вступ. Літературний процес 70-90-х років XIX ст.	2
2	І.С.Нечуй-Левицький. „Кайдашева сім'я”	4
3	Панас Мирний (П.Рудченко). „Хіба ревуть воли, як ясла повні”(скорочено) або „Лихі люди”	4
4	Робота над визначеними викладачем темами	2
5	І. Карпенко – Карий (І.Тобілевич). „Мартин Боруля” або „Хазяїн”	4
6	М.П.Старицький. „Оборона Буші” (оглядово або скорочено – на вибір викладача) або «Не судилось»	2
7	Іван Франко. Поезії. „Гімн”, „Ой ти, дівчино, з горіха зерня”, „Чого являєшся мені у сні?”, „Декадент”, „Розвивайся ти, високий дубе”. Поема „Мойсей” (оглядово або скорочено – за вибором викладача). Повість „Пережесні стежки” (оглядово або скорочено – за вибором викладача) або новела „Сойчине крило”	10
8	Робота над визначеними викладачем темами	2
Українська література 10-х років XX ст.		40
9	Література 10-х років XX ст. Б.Грінченко. „Каторжна”	2
10	М.Коцюбинський. „Intermezzo”, „П'ятизлотник”, „Що записано в книгу життя” „Тіні забутих предків” (оглядово або скорочено – за вибором викладача)	6
11	Ольга Кобилянська. „Земля” (скорочено)	6
12	Василь Стефаник. „Камінний хрест”, „Новина”	4
13	Леся Українка. Поезії. „Contra spem spero”, „І все-таки до тебе думка лине...”, „Стояла я і слухала весну...”, „Все, все покинуть до тебе полинуть...”. „Лісова пісня”	8
14	Микола Вороний. Поезії. „Іванові Франкові”, „Блакитна Панна”, „Інфанта”	2
15	Олександр Олесь (О.Кандиба). Поезії „З журбою радість обнялась...”, „Чари ночі”, „О слово рідне! Орле скутий !..”	2
16	В.Винниченко. „Малорос-європеєць” та інше оповідання за вибором викладача.	4
17	Робота над визначеними викладачем темами	2
18	Література рідного краю	4
Українська література 20-30 х років XX ст.		36
19	Вступ. Поезія. П.Тичина. Поезії „Арфами, арфами...”, „Гей, вдарте в струни, кобзарі...”, „Пам'яті тридцяти”	4
20	М.Рильський. Поезії. „Молюсь і вірю...” (або „Коли усе в тумані життєвому...”), „Запахла осінь в'ялим тютюном...”, «Слово про рідну матір»	2
21	В.Сосюра. Поезії . „Білі акації будуть цвісти”, „Васильки”, „Любіть Україну”	2
22	Євген Плужник. Поезії. “Для вас, історики майбутні...”, “Вчись у природи творчого спокою...” та інший вірш за вибором викладача.	2
23	Робота над визначеними викладачем темами	2
24	Проза. Загальний огляд : Григорій Косинка(Стрілець). „На золотих богів”, „Мати”	4
25	М. Хвильовий (М.Фітільов). „Мати”	4
26	Ю. Яновський. „Подвійне коло”, „Шаланда в морі”	4
27	Валер'ян Підмогильний. „Місто ”(оглядово)	2
28	Остап Вишня (П. Губенко) „Моя автобіографія”, „Зенітка”, „Як варити і їсти суп із дикої качки”, „Бенгальський тигр” (або інші два твори із збірки «Мисливські усмішки»)	4
29	Робота над визначеними викладачем темами	2
30	Драматургія. М. Куліш. „Маклена Граса” або „Мина Мазайло”	4

№ п/п	Назва розділів і тем	Загальна кількість годин
Українська література за межами України		6
31	Література в Західній Україні (до 1939 р.) (оглядово)	2
32	Література в Західній Україні (до 1939 р.) (оглядово)	2
33	Робота над визначеними викладачем темами	2
Еміграційна література		8
34	Євген Маланюк. Загальний огляд творчості . Поезія. “Під чужим небом”, “Істотне”, “Стилєт чи стилос?..”, “Земна мадонна”	2
35	Олег Ольжич. „Господь багатий нас благословив...”, „Захочеш – і будеш” (Із циклу „Незнайомому воякові”) Олена Теліга. „Сучасникам”, „Радість”, „Пломінний день”	4
36	Робота над визначеними викладачем темами	2
Українська література 40-50 х років ХХ ст.		6
37	Вступ. О.Довженко. „Зачарована Десна”, „Україна в огні” (скорочено)	6
Українська література за межами України		10
38	Василь Барка (Очерет). „Жовтий князь” (оглядово)	2
39	Іван Багряний. „Тигролови” (скорочено)	4
40	Улас Самчук „Марія” (оглядово або скорочено - за вибором викладача)	2
41	Робота над визначеними викладачем темами	2
Українська література другої половини ХХ ст. - початку ХХІ ст.		16
42	Вступ. Поети-шістдесятники. В.Симоненко. „Лебеді материнства”, „Задивляюсь у твої зіниці”, „Є тисячі доріг...”, „Я...”, „Ікс плюс ігрек”, „Ну скажи, хіба не фантастично...”	4
43	Іван Драч. „Крила”, „Балада про соняшник”, „Балада про вузлики”	2
44	Микола Вінграновський. „У синьому небі я висіяв ліс...”, „Сеньйорито акаціє, добрий вечір...” та інший вірш за вибором викладача.	2
45	Дмитро Павличко. Поезія. „Два кольори”», „Це Ти створив мене таким...”, „Був день, коли ніхто не плаче...”, „Сріблиться дощ...”, „Два кольори”:	2
46	Ліна Костенко. Поезія. „Страшні слова, коли вони мовчать», „Вже почалось, мабуть, майбутнє” (або „Життя іде і все без коректур”), „Хай буде легко. Дотиком пера...”: „Недумано, негадано...”. „Маруся Чурай” (скорочено)	4
47	Робота над визначеними викладачем темами	2
Українська проза другої половини ХХ-початку ХХІ ст.		10
48	Олесь Гончар. „Собор” (скорочено)	6
49	Григор Тютюнник. „Зав’язь”, „Три зозулі з поклоном”	2
50	Робота над темами визначеними викладачем	2
Постшістдесятництво		4
51	В. Стус. Поезії. „Мені зоря сіяла нині вранці...”, „Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...”, „О земле втрачена, явися...”	2
52	Українська „химерна проза” ХХ ст.	2
Традиція бароко в ХХ ст.		4
53	Література „українського бароко” ХХ ст. Валерій Шевчук. „Дім на горі”(оглядово)	4
Українська історична проза		6
54	П.Загребельний. „Диво” (уривки з розділів)	4
55	Робота над визначеними викладачем темами	2
Сучасна „молода” українська література		34
56	Сучасна „молода” українська література	8
57	Література рідного краю	14
58	Робота над визначеними викладачем темами	4
59	Підсумкові заняття	8
УСЬОГО		210

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Кільк. годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки студентів	Додатки: мистецький контекст, міжпредметні зв'язки
(30) 1	<p>Вступ. Українська література в контексті розвитку суспільства II половини XIX – поч. XX ст. : її історична місія, особлива роль у житті поневоленої нації. Зв'язок художнього мислення митця з провідними тенденціями доби. Основні риси українського модернізму</p> <p>ТЛ: поняття національного і вселюдського</p>	<p>Давати загальну характеристику літературного процесу II половини XIX – поч. XX ст.; розуміти зв'язок літератури як мистецтва слова з провідними тенденціями свого часу;</p> <p>уміти користуватися довідковими відомостями, знаходити й виділяти найнеобхіднішу інформацію.</p> <p><i>Усвідомлення суспільного призначення національної літератури</i></p>	
1	<p>Література 70-90-х років XIX ст. Загальний огляд. Складні історико-культурні умови розвитку літератури. Розвиток реалізму, натуралізму, пізній романтизм</p>	<p>Визначати в цілому історико-культурні умови розвитку літератури цього періоду; давати загальну характеристику літературного процесу</p>	
4	<p>Іван Нечуй-Левицький. Загальна характеристика творчості.</p> <p>Повість „Кайдашева сім'я” : соціально-побутова повість-хроніка, реалізм твору, актуальність проблематики; відображення українського менталітету у творі; традиції народного побуту й моралі; утвердження цінностей національної етики засобами комічного.</p> <p>ТЛ: соціально-побутова повість, повість-хроніка; поглиблення поняття про реалізм</p>	<p>Знати основні відомості про творчість митця; визначати жанр „Кайдашевої сім'ї”, коментувати основні проблеми твору, характеризувати образи та порівнювати їх; висловлювати власні думки про українську ментальність, національний характер, народні мораль та етику у зв'язку із змістом твору.</p> <p><i>Усвідомлення основних рис української ментальності, їх значення для самопізнання та адаптації у сучасному суспільстві</i></p>	<p>А. Куїнджі, „Українська ніч” — улюблена картина І.Нечуя-Левицького. Бетховен, „Апасіоната” — улюблена мелодія письменника. Ф.Різниченко „Вид на гору Спаса у Стеблеві”. Художній фільм „Кайдашева сім'я”</p>
4	<p>Панас Мирний (П.Рудченко). Загальна характеристика творчості. Роман „Хіба ревуть воли, як ясла повні?” (скорочено) або повість „Лихі люди”.</p> <p>„Хіба ревуть воли, як ясла повні?” (скорочено): перший в українській літературі соціально-психологічний роман; співавторство з І. Біликом; широта подання картин народного життя; особливості композиції;</p>	<p>Знати основні відомості про творчість митця . Знати історію написання роману; коментувати сюжет, характеризувати образи; оцінювати поведінку головних героїв, пояснювати її психологічними та соціальними чинниками.</p>	

	<p>духовно-моральна деградація Чіпки, її причини, типове й екстремальне у долі героя; проблеми життєвого вибору, обов'язку людини перед собою та іншими, заперечення зла й насильства; утвердження високого духовного потенціалу народу, втіленого в образах твору.</p> <p>„Лихі люди”: жанр, композиція; розкриття соціальних причин, що породили розмежування української інтелігенції; проблема морального вибору; образи повісті.</p> <p>ТЛ: соціально-психологічний роман</p>	<p>Коментувати сюжет повісті, особливості композиції, характеризувати образи; оцінювати поведінку персонажів; аргументувати власну думку про життєвий вибір героїв твору.</p> <p><i>Уміння переконливо і толерантно висловлювати власні судження; усвідомлення значення правильності життєвого вибору для становлення і самореалізації особистості</i></p>	
4	<p>Іван Карпенко-Карий. (І.Тобілевич) Загальна характеристика творчості. П'єса „Мартин Боруля” або „Хазяїн”.</p> <p>„Мартин Боруля”: жанрова специфіка (трагікомедія); підміна особистісних етичних цінностей (чесність, порядність, працелюбність) станомою приналежністю; психологічна переконливість і трагікомічне „звучання” образу Мартина Борулі; характеристика головного героя з точки зору сучасного читача.</p> <p>Комедія „Хазяїн”: сатирична комедія про деградацію людської особистості; мета життя „хазяїна” – „стягання заради стягання”; характеристика головного героя з точки зору сучасного читача.</p> <p>ТЛ: жанр драматичного твору</p>	<p>Знати основні відомості про творчість митця, його роль у становленні „театру корифеїв”. Знати зміст трагікомедії „Мартин Боруля”, визначати причини особистісної драми головного героя; характеризувати, посилаючись на текст, героїв п'єси; визначати проблематику твору з точки зору сучасного читача.</p> <p>Знати зміст комедії; визначати проблематику; характеризувати образи з точки зору сучасного читача.</p> <p><i>Розуміння негативних наслідків прагнення людини вивищитись над іншими, нехтуючи національними та родинними традиціями, народною етикою і мораллю.</i></p>	<p>Мольєр, „Міщанин-шляхтич” .</p> <p>Художній фільм „Мартин Боруля”.</p>
2	<p>Михайло Старицький. Загальний огляд творчого шляху. Повість „Оборона Буші” (оглядово або скорочено – за вибором викладача) або п'єса «Не судилося» (чи інша за вибором викладача). Повість „Оборона Буші” :</p>	<p>Знати основні відомості про творчість митця. Знати в цілому зміст повісті „Оборона Буші” або п'єси «Не судилося», визначити жанр, проблематику, характеризувати образи.</p>	<p>Історико-пригодницькі романи В. Скотта.</p>

	<p>пригодницький сюжет, драматизм історико-романтичних подій повісті; трагічні сторінки в житті українського і польського народів. Образи та символи твору.</p> <p>П'єса «Не судилося»: розкриття внутрішніх переживань героїв у зв'язку з життєвими проблемами; проблеми взаємин поколінь та вибору життєвих ідеалів представниками різних соціальних груп</p>	<p><i>Виховання почуття гордості за українську інтелігенцію, яка відіграла вирішальну роль у згуртуванні суспільства, культурному піднесенні України.</i></p> <p><i>Становлення почуття національного патріотизму, власної відповідальності за долю Батьківщини.</i></p> <p><i>Усвідомлення важливості таких моральних понять, як краса вірності Вітчизні, родові, коханій людині, необхідності дотримання Божих заповідей жити у мирі та любові</i></p>	
10	<p>Іван Франко. Загальний огляд життя і творчості. Поезія “Декадент” — поетичне кредо І. Франка. Лірика збірки “З вершин і низин”: загальне уявлення про зміст, ідейне звучання, композицію збірки; Франкова концепція поступу людства, незламності життєвого та національного оптимізму (“Гімн” : віра в майбутнє своєї нації ; цикл «Україна» : „Розвивайся ти, високий дубе...” та інші поезії циклу за вибором викладача).</p> <p>Поетична збірка “Зів’яле листя”: автобіографічність збірки; тема кохання у творчості І. Франка; емоційна палітра почуттів ліричного героя; утвердження невмирущості вищих людських поривань, пошуки ідеалу кохання (“Ой ти, дівчино, з горіха зерня”, “Чого являєшся мені...”).</p> <p>ТЛ: сонет.</p> <p>Для додаткового опрацювання за бажанням студента: поезія “Легенда про вічне життя” : драматизм людських стосунків, роздуми про безсмертя людини, взаємне кохання як критерій щастя, можливість чи неможливість його досягнення.</p>	<p>Знати основні відомості про життя і творчість митця (письменник, учений, перекладач, громадський діяч). Давати загальну характеристику поетичних збірок «З вершин і низин» та «Зів’яле листя»; робити ідейно-художній аналіз визначених поезій.</p> <p><i>Усвідомлення того, що українці - нація, яка „вгору йде”, відкидаючи занепад у будь-якій формі.</i></p> <p><i>Формування віри в можливість людини, переконання, що поступ здійснюється не шляхом насилля, а розвитком духовності особистості. Розуміння того, що кохання - найвеличніше із людських почуттів, його необхідно берегти і цінувати.</i></p> <p>Вивчити напам’ять: дві поезії (за порадою викладача).</p> <p>Сформулювати провідну думку „Легенди...”</p>	Музика М. Лисенка, С.Людкевича, Б.Лятошинського, А. Кос-Анатольського до творів І. Франка.

	<p>Філософська поема „Мойсей” (оглядово або скорочено – за вибором викладача): проблематика твору: історичний шлях нації, визначна особистість як її провідник, пробудження національної свідомості, історичної пам’яті народу; пролог до поеми — заповіт українському народові на шляху державотворення. ТЛ: філософська поезія.</p> <p>Проза І. Франка. „Сойчине крило” або „Перехресні стежки” (оглядово або скорочено – за вибором викладача): ідейно-тематичне, жанрове багатство прозових творів І.Франка . Новела „Сойчине крило”: жіноча доля в новітній інтерпретації; різні емоційні типи головних героїв; образ героя-адресата - уособлення боротьби між „естетом” і „живим чоловіком”; гуманістичне звучання новели. ТЛ: жанрові особливості новели (повторення).</p> <p>Повість „Перехресні стежки” (оглядово або скорочено – за вибором викладача): твір про пошуки українською інтелігенцією шляхів національного, соціального та духовного визволення народу</p>	<p>З’ясовувати основну сюжетну лінію поеми „Мойсей”, визначити найнапруженіші епізоди; пояснювати біблійну основу сюжету, актуальність проблематики для епохи національно-визвольних рухів; розкривати алегоричність притч про дерева та Оріона; характеризувати образ Мойсея. <i>Усвідомлення відповідальності провідників нації за долю народу.</i></p> <p>Мати загальне уявлення про ідейно-тематичне, жанрове багатство Франкової прози; коментувати композицію і сюжет новели „Сойчине крило”, розкрити образ Марії, пояснити його неоднозначність; розуміти морально-етичний пафос новели та давати власну оцінку подіям та героям твору. <i>Усвідомлення перемоги добра над злом, „великодушності над невдячністю”.</i></p> <p>Знати сюжет повісті, визначати проблематику; пояснювати символічність назви; аналізувати вчинки героїв твору з точки зору сучасного читача. <i>Шанобливе ставлення до творчості поета як до великого надбання українського народу, усвідомлення внеску митця у світову культуру</i></p>	
(40) 2	<p>Українська література 10-х років ХХ ст. Загальний огляд. Борис Грінченко. Загальний огляд творчості. Оповідання “Каторжна”: утвердження прагнення людини до любові, добра; засудження невідповідності між високим призначенням людини та умовами її будення</p>	<p>Мати загальне уявлення про українську літературу 10-х років ХХ ст.; знаходити необхідну інформацію в довідкових виданнях і користуватися нею. Мати уявлення про велику подвижницьку діяльність Б. Грінченка. Знати зміст оповідання “Каторжна”, визначати його головну думку, пояснювати причини душевних страждань Докії, розкривати чинники формування її характеру. <i>Усвідомлення неприйняття зла, жорстокості, помсти у взаєминах людей та переваги співчуття, доброзичливості, уваги до ближнього як необхідних</i></p>	<p>Перекладацька та наукова діяльність Б. Грінченка.</p>

	<p>6 Михайло Коцюбинський. Загальний огляд творчості. Психологічна новела „Intermezzo”: жанрові ознаки „поезії у прозі”; автобіографічна основа; проблема пошуку душевної рівноваги творчою особистістю як передумови повноцінного життя; психологічно переконливе розкриття внутрішнього стану людини.</p> <p>Для додаткового опрацювання за бажанням студента: новели „П’ятизлотник”, „Що записано в книгу життя”: мотивація психологічного стану героїв; ідея гуманізму у творах.</p> <p>Повість „Тіні забутих предків” (оглядово або скорочено – за вибором викладача): язичницьке світовідчуття наших предків; глибока символічність назви у зв’язку з метою написання повісті; проблематика твору: кохання як найвищий вияв духовної краси, невідповідність між високим призначенням людини й умовами її будення, необхідність гармонійного єднання людини й природи; утілення в образах Івана та Марічки народних уявлень про кращі моральні якості українців.</p> <p>ТЛ: новела, імпресіонізм</p>	<p><i>умов гармонійного співіснування</i></p> <p>Знати основні відомості про творчість митця. Мати загальне уявлення про імпресіоністичну манеру письма М.Коцюбинського; визначити та коментувати проблематику новели “Intermezzo”, розуміти глибокий психологізм твору, жанрові особливості.</p> <p>Знати зміст новел; визначати та коментувати їх проблематику</p> <p>Знати зміст повісті “Тіні забутих предків”, її проблематику; характеризувати героїв; розуміти язичницьке світобачення героїв, виражене через побут, звичаї, обряди, почуття, мораль; простежити протиставлення реалій життя внутрішньому світові духовно багатих особистостей.</p> <p><i>Усвідомлення гуманізму як основи світоглядних переконань, розуміння благодатного впливу природи на людину</i></p>	<p>Живопис художників- імпресіоністів (Сезанн, К.Моне, О. Ренуар)</p> <p>В.Шекспір, “Ромео і Джюльєтта”.</p> <p>Художній фільм “Тіні забутих предків”</p>
<p>6</p>	<p>Ольга Кобилянська. Загальний огляд творчості. Повість „Земля” (скорочено): психологічне трактування вічних загальнолюдських проблем на українському матеріалі: проблема зв’язку людини із землею, проблема духовної деградації особистості через відступництво від традицій</p>	<p>Знати основні відомості про творчість письменниці. Знати зміст повісті “Земля”; визначати та розкривати основні проблеми твору; характеризувати образи у їхньому порівнянні (Михайло, Сава, Марійка, Івоніка, Анна, Рахіра); пояснювати особливості національного менталітету героїв повісті.</p> <p><i>Усвідомлення того, що злочин - хибний шлях до щастя; засудження злочину як протиправної дії, що призводить до духовної деградації особистості.</i></p>	<p>Ф.Достоевський „Злочин і кара”</p> <p>Художній фільм „Земля”</p>

	<p>народної моралі, проблема злочину та покарання, відповідальності кожного за власне й чуже життя; трагічна історія родини Федорчуків — новітня інтерпретація християнського мотиву братовбивства; глибокий психологізм твору як новаторство О. Кобилянської.</p> <p>ТЛ: психологічна характеристика літературного героя.</p>		
4	<p>Василь Стефаник. Загальний огляд творчості. Новела „Камінний хрест” : психологічна новела про трагедію людини, позбавленої можливості жити і працювати на рідній землі; історична основа твору; драматизм конфлікту. Новела „Новина”: трагічна доля галицького селянства, доведеного до зубожіння й кинутого напризволяще . ТЛ: експресіонізм.</p> <p>Для додаткового опрацювання за бажанням студента: Творча співдружність В. Стефаника з Лесем Мартовичем і Марком Черемшиною (“Покутська трійця”).</p>	<p>Знати основні відомості про творчість письменника; коментувати слова Максима Горького про особливості стилю В. Стефаника: ”Як коротко, сильно і страшно пише ця людина”. Визначати проблематику новел “Камінний хрест” і „Новина”, пояснювати емоційно напружений драматизм ситуації, характеризувати образи головних героїв.</p> <p><i>Виховання співчуття до знедолених, співпереживання у зв’язку з драматичними життєвими ситуаціями</i></p>	<p>Історія України: еміграція українців наприкінці XIX — початку XX ст. Художній фільм “Камінний хрест”</p>
8	<p>Леся Українка. Життєвий і творчий шлях. Поезії: „Contra spem spero!”, „І все-таки до тебе думка лине...”, „Стояла я і слухала весну”, „Все, все покинуть, до тебе полинуть...”</p> <p>Життєві ідеали та громадянська позиція поетеси у віршах „Contra spem spero!”, „І все-таки до тебе думка лине...”, символічність та романтичність образів, багатство тропіки; утвердження духовної цінності високих почуттів у віршах інтимної та громадянської лірики („Все, все покинуть, до</p>	<p>Знати основні відомості про життя і творчість поетеси, уміти окреслити в цілому вияви її багатогранного таланту. Аналізувати ідейно-художні особливості визначених творів у зв’язку зі світоглядом Лесі Українки..</p> <p>Вивчити напам’ять: “Contra spem spero!”; уривок із “Лісової пісні”.</p>	<p>Музика П. Чайковського, Ф. Шопена, Р. Шумана, Бетховена — улюблених композиторів Лесі Українки. Живопис І. Айвазовського, О. Мурашка, який любила Леся Українка.</p>

	<p>тебе полинуть...” та „Стояла я і слухала весну...”)</p> <p>Драма-феєрія „Лісова пісня”: фольклорно-міфологічна основа сюжету; символічність образу Мавки як уособлення духовності й краси; неможливість поєднання високої духовності та буденного прагматизму в образі Лукаша; природа і людина у творі; конфлікт між буденним життям і високими пориваннями душі, дійсністю і мрією; роль пейзажів у творі.</p> <p>ТЛ: неоромантизм, драма-феєрія</p>	<p>Коментувати основні проблеми, порушені в “Лісовій пісні”, розкривати фольклорну специфіку сюжету, характеризувати образи.</p> <p><i>Виховання шани до життя-подвигу славетної українки.</i></p> <p><i>Розвиток естетичного смаку. Розуміння кохання як життєствердного почуття, творчої сили, що стимулює духовне піднесення людини. Становлення прагнення орієнтуватися на високі моральні ідеали</i></p>	<p>Художній фільм „Лісова пісня”</p>
2	<p>Микола Вороний. Загальний огляд творчості поета.</p> <p>Поезії: „Іванові Франкові”, „Блакитна Панна”, „Інфанта”:</p> <p>ідейний зміст і художні особливості поезій (мотив необхідності для поета бути “цілим чоловіком” (“Іванові Франкові”), єдність краси природи і мистецтва (“Блакитна Панна”), узагальнено-ідеалізований жіночий образ як сюжетний центр вірша (“Інфанта”).</p> <p>ТЛ: символізм</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчість Миколи Вороного.</p> <p>Визначати тематику і проблематику зазначених віршів, їх художні особливості.</p> <p>Для додаткового опрацювання за бажанням студента: вивчити напам’ять поезію “Блакитна Панна”.</p> <p><i>Розуміння національної свідомості як важливого фактора громадянської позиції кожного.</i></p> <p><i>Поцінування краси поетичного слова, його здатності об’єднувати людей роздумами над вічними проблемами життя</i></p>	<p>Вплив французького (Ш. Бодлер, А. Рембо, П. Верлен) і російського (К.Бальмонт, О. Блок, В. Брюсов) символізму на творчість Миколи Вороного.</p>
2	<p>Олександр Олесь. (О.Кандиба). Загальний огляд творчості поета.</p> <p>Поезії: „З журбою радість обнялась...”, „Чари ночі”, „О слово рідне! Орле скутий!..”:</p> <p>неоромантичні, символістські тенденції у творчості: музичність, звукова виразність поезій, майстерність у відтворенні настрою і почуття („Чари ночі”), експресивність патріотичних почуттів (“О слово рідне! Орле скутий!..”, „З журбою радість обнялась...”)</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчість Олександра Олеся. Визначити провідні мотиви зазначених поезій, висловлювати власні міркування щодо порушених у них проблем.</p> <p>Вивчити напам’ять «Чари ночі».</p> <p><i>Розуміння й усвідомлення того, що свобода і незалежність особистості є обов’язковою умовою творчості митця, що любов до рідного краю - джерело творчої наснаги, а мрія - спонука до активної діяльності. Осмислення суті благородства вчинків, які здійснюються заради щастя людей</i></p>	<p>Перегуки з творчістю Дж. Байрона, П. Б. Шеллі, М.Метерлінка.</p>

4	<p>Володимир Винниченко. Загальний огляд життя і творчості, громадської та політичної діяльності.</p> <p>Оповідання ”Малорос-європеєць”: сатира на буржуазну, міщанську сутність українського лібералізму. ТЛ: неореалізм</p>	<p>Знати основні відомості про життєвий і творчий шлях письменника.</p> <p>Визначати тематику і проблематику новели „Малорос-європеєць”; характеризувати образ головного героя. Актуальність проблематики.</p> <p><i>Усвідомлення художнього слова як увічного для поколінь досвіду життя людини, її думок, переживань</i></p>	<p>Науково-фантастичний роман у світовій літературі (О. Толстой, Г. Уеллс, Р. Бредбері, С. Лем) і “Сонячна машина” В.Винниченка</p>
(36) 1	<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 20—30-х років ХХ ст. Вступ. Загальний огляд: „українське Відродження”- унікальне культурно-соціальне явище 20-х років ХХ ст.; літературний процес (стильові течії, літературні угруповання, ідейно-тематичне спрямування літератури); літературна дискусія та участь у ній ідеологів модернізму та соцреалізму. Поняття про „розстріляне Відродження” ТЛ: „розстріляне Відродження”</p>	<p>Мати загальне уявлення про літературний процес 20-30-х років ХХ ст. Називати імена найвідоміших письменників періоду; користуватися довідниковими виданнями; розповідати про масові репресії письменників у 30-ті роки, про втручання влади в мистецький процес; розкривати зміст понять „українське Відродження”, “розстріляне Відродження”.</p> <p><i>Розвиток пізнавальних можливостей</i></p>	<p>Європейська література цього періоду</p>
3	<p>Поезія 20-30-х років</p> <p>Павло Тичина. Загальний огляд творчості поета. Поезії: „Арфами, арфами...”, „Пам’яті тридцяти”, „Гей, вдарте в струни, кобзарі...”: емоційні переживання пореволюційної епохи, її духовних катаклізмів; оптимістично-трагедійні настрої ліричного героя. Для додаткового опрацювання за бажанням студента: „О панно Інно...”, „Ви знаєте, як липа шелестить...”: глибокий ліризм, висока художність, психологічна заглибленість</p>	<p>Розуміти основні тенденції розвитку української поезії 20-х років ХХ ст.; називати провідних поетів 20-х років; розвивати навички аналізу ліричних творів.</p> <p>Мати уявлення про ранню творчість П.Тичини, про трагедію його творчої долі; називати ранні збірки; аналізувати основні мотиви ранньої творчості.</p> <p>Вивчити напам’ять: одну з поезій (за вибором викладача).</p> <p><i>Розвиток естетичного смаку, культури образного бачення.</i> <i>Осмислення зв’язку внутрішньої свободи митця з процесі творчості.</i></p>	<p>Творчість художників Ф.Кричевського, М. Жука, К.Блокур. Малярські роботи П.Тичини. Музичні твори П. Синиці, Г. Ляшенка та ін. на слова П. Тичини.</p>

	поетичних творів. ТЛ: кларнетизм		
2	М.Рильський. Загальний огляд творчості поета. Поезії: “Коли усе в тумані життєвому...” , “Солодкий світ!..” , “Запахла осінь в’ялим тютюном...” , «Слово про рідну матір»: мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті та в душі людини, звеличення любові до рідного краю. ТЛ: філософічність художнього твору	Мати уявлення про ранню творчість М. Рильського - неокласика. Аналізувати поезії, визначаючи їх провідні мотиви і настроєвість. Вивчити напам’ять: одну з поезій (за рекомендацією викладача). <i>Розвиток відчуття естетики поетичного образу</i>	Традиції А. Рембо, П. Верлена у творчості М.Рильського.
2	Володимир Сосюра. Загальний огляд творчості поета. Інтимна лірика В Сосюри – одна з центральних ідейно-тематичних ліній творчості поета („Білі акації будуть цвісти” , „Васильки”). „Любіть Україну” : драматична доля твору; звеличення образу України у вірші	Мати загальне уявлення про творчість Володимира Сосюри. Аналізувати визначені поезії. Вивчити напам’ять одну з поезій	
2	Євген Плужник. Загальний огляд творчості. Поезії: “Для вас, історики майбутні...” , “Вчись у природи творчого спокою...” ТЛ: поняття про ліричного героя.	Знати основні відомості про творчий шлях Євгена Плужника. Аналізувати вірші, визначати основні мотиви, настрої. <i>Усвідомлення зовнішнього спокою, урівноваженості як ознак душевного стоїцизму, опірності неприйнятним життєвим обставинам. Розвиток уміння сприймати явища, події у зіставленні, порівнювати їх.</i>	Імпресіонізм в українському живописі 10—20-х років ХХ ст. (П.Нілус, Д. Бурлюк, М. Бурачек О. Мурашко та ін.).
4	Проза 20-30-х років. Загальний огляд: нові теми, проблеми, часткова ідеологічна заангажованість. Григорій Косинка . Оповідання: “На золотих богів” , “Мати”: трагедія українського народу у вирі братовбивчої громадянської війни; гуманістичне звучання творів. ТЛ: поглиблення поняття про імпресіонізм	Мати загальне уявлення про розвиток української прози 20-х років ХХ ст., її представників. Знати зміст визначених творів Г.Косинки, визначати їх проблематику. <i>Усвідомлення переваг гуманізму в контексті інших ідеологій</i>	
4	Микола Хвильовий . Загальний огляд творчості. Новела „Мати” – психологічний твір про	Знати основні відомості про творчий шлях письменника. Розуміти драматизм подій новели “Мати” , трагізм психологічного вибору та причини загибелі героїні твору; аналізувати образи твору та висловлювати	Художній фільм „Санаторійна зона” .

	життєвий вибір людини за екстремальних обставин, про недопустимість підміни моральних цінностей псевдоідеалами, протест проти ідеологічного фанатизму	свою точку зору на порушені у новелі проблеми. <i>Становлення гуманістичного світогляду, прагнення гармонії душі та світу</i>	
4	Юрій Яновський. Загальний огляд творчості. Новели : “Подвійне коло” , “Шаланда в морі” (з роману „Вершники”): історична правда та художні узагальнення; проблеми протиставлення загальнолюдських вартостей класовій ідеології, розпаду роду й родини як трагедії народу. Для додаткового опрацювання за бажанням студента: прочитати новелу “Дитинство”: фольклорні джерела новели, відображення української звичаєвості у ній; духовна краса людини як умова гармонізації світу. ТЛ: роман у новелах	Мати загальне уявлення про творчий доробок Ю.Яновського. Знати зміст, проблематику новел „Подвійне коло” та „Шаланда в морі”; розвивати навички аналізу текстів, визначення основних проблем; висловлювати власне ставлення щодо проблеми збереження родових коренів, небезпеки їх утрати. <i>Усвідомлення важливості збереження родових, родинних зв’язків, духовного опертя на вселюдські та національні гуманістичні цінності</i>	Спорідненість новел Ю. Яновського з поетикою українського народного епосу
2	Валер’ян Підмогильний. Загальні зауваження щодо творчого доробку письменника. Роман „ Місто ” (оглядово): мотив підкорення людиною міста, ідея самоствердження, інтерпретовані на національному матеріалі; сучасне прочитання твору	Мати загальне уявлення про творчий доробок Валер’яна Підмогильного. Пояснювати психологічну мотивацію вчинків Степана Радченка; висловлювати власну думку про способи самоствердження людини. <i>Усвідомлення моральних чинників, психологічних аспектів самоствердження людини</i>	Вплив творів Г. Флобера, Бальзака на творчість Валер’яна Підмогильного
4	Остап Вишня (П. Губенко) Загальний огляд творчості. Усмійки : “Моя автобіографія” , „Зенітка” , „Як варити і їсти суп із дикої качки” , “Бенгальський тигр” : життєвий оптимізм, любов до природи та людини, м’який гумор як риси індивідуального стилю Остапа Вишні. Для додаткового опрацювання за бажанням студента: “Отак і пишу” , “Сом” : життєвий оптимізм, любов до природи та людини, м’який гумор як риси індивідуального стилю Остапа Вишні.	Мати загальне уявлення про творчий доробок Остапа Вишні. Уміти аналізувати визначені усмішки: тематика, проблематика, засоби творення комічного. <i>Усвідомлення оптимістичної ролі гумору в житті людини. Розвиток самокритичності, спроможності проводити доречні аналогії</i>	Гумористичні твори С.Руданського, Л. Глібова, В. Самійленка

	ТЛ: усмішка; види комічного		
4	Драматургія 20- 30р.р. ХХст. (загальний огляд) Микола Куліш. Загальний огляд творчості. П'єси: „ Маклена Граса ” або „ Мина Мазайло ”(за вибором викладача): „ Маклена Граса ”: соціально-психологічна драма про людину і суспільство у трагічному протистоянні. „ Мина Мазайло ”: гостра сатира на новітніх міщан, що втратили глибинні знання вікових традицій народу, його культури, мови, поваги до них	Мати загальне уявлення про особливості розвитку драматургії й театру 20- 30х років. Опрацьовувати допоміжні матеріали з історії драматургії та театру. Давати загальну характеристику драматичній творчості В. Винниченка, М. Куліша, І. Кочерги Мати загальне уявлення про творчий доробок драматурга. Знати зміст п'єси “Маклена Граса”, розуміти умовність у ній часу і місця дії, аналізувати сюжет, визначити і коментувати проблеми, порушені у творі, характеризувати образи. Знати сюжет комедії «Мина Мазайло», визначати проблематику, аналізувати образи. <i>Розвиток логічності мислення, вміння застосовувати відомості, одержані раніше.</i> <i>Усвідомлення “вічного” протистояння людини і суспільства, “вічної” необхідності прагнення гармонії</i>	Зарубіжний театр 20—30-х років
(6) 4	Українська література за межами України Література в Західній Україні (до 1939 р.): загальний огляд творчості Євгена Маланюка, Тодося Осьмачки, Олега Ольжича, Олени Теліги: позаідеологічність, дотримання національних традицій, ідейно-тематичне багатство	Мати загальне уявлення про розвиток української літератури за межами радянської України	Західна Україна до 1939 року (історія України)
(8)	Еміграційна література Організація МУР, „Празька поетична школа” (оглядово)	Мати уявлення про розвиток та традиції української літератури за кордоном	Еміграція українців за кордон у 20-40-і роки (історія України)
2	Євген Маланюк (стисло про письменника). Поезії: “ Під чужим небом ”, “ Істотне ”, “ Стилет чи стилос?.. ”, “ Земна мадонна ”: художнє осмислення життєвих проблем, ностальгічні мотиви, філософічність поезій	Мати загальне уявлення про творчий доробок поета; аналізувати визначені поезії. <i>Виховання патріотичних почуттів</i>	
4	Олег Ольжич (стисло про письменника). Поезії: “ Господь багатий нас благословив... ”, “ Захочеш —	Знати загальні відомості про творчий шлях Олега Ольжича й Олени Теліги. Розвивати вміння аналізувати вірші, визначати їхні основні мотиви, виділяти основні ідеї, висловлювати власні думки	Відомості про ОУН, Україна в період Другої

	<p>і будеш” (із циклу “Незнаному воякові”).</p> <p>Олена Теліга (стисло про письменницю). Поезії: “Сучасникам”, “Радість”, “Пломінний день”: українські національні герої, лицарі духу, виховані за межами України; романтичний максималізм, сила духу, життєрадісність, шляхетний патріотизм, висловлені образним словом; моральний заповіт нащадкам</p>	<p>про сенс людського життя, формування себе як особистості.</p> <p>Вивчити напам’ять: вірш Олега Ольжича або Олени Теліги (за порадою викладача).</p> <p><i>Усвідомлення духовної краси особистості, вірної гуманістичним переконанням. Усвідомлення активної життєвої позиції як вияву європейськості</i></p>	<p>світової війни (історія України)</p>
<p>(6)</p> <p>6</p>	<p>Українська література 40-50-х років ХХ ст. Загальні зауваження до характеристики літературного процесу</p> <p>Олександр Довженко. Загальний огляд творчості. Кіноповість „Україна в огні”: відображення у творі найтрагічніших сторінок історії Великої Вітчизняної війни в Україні; уособлення долі українського народу в образах родини Запорожців; жанрова специфіка твору. Кіноповість „Зачарована Десна”: автобіографічна основа; особливості оповіді; символічність назви; відображення в головних образах національного менталітету; морально-етичні проблеми твору; жанрова специфіка. ТЛ: кіноповість</p>	<p>Мати загальне уявлення про літературу воєнного і повоєнного періодів. Користуватися довідковими виданнями, учитися заходити необхідну інформацію. <i>Розвиток уміння знаходити необхідну інформацію і творчо, компетентно її використовувати</i></p> <p>Мати загальне уявлення про творчий доробок О.Довженка. Знати зміст зазначених творів; розуміти особливості жанру кіноповісті. Визначати провідні мотиви кіноповістей, аналізувати їх з позицій сьогодення; характеризувати образи. Висловлювати власні міркування про творчу спадщину митця.</p> <p><i>Розвиток уміння сприймати життєві явища, події, характери людей у контексті загальнолюдських понять і цінностей</i></p>	<p>Події Другої світової війни на території України (історія України)</p> <p>Театральна вистава „Зачарована Десна”.</p> <p>Художні фільми за кіносценаріями О.Довженка</p>
<p>(10)</p> <p>2</p>	<p>Українська література за межами України</p> <p>Василь Барка (В.Очерет). Загальний огляд творчості. Роман “Жовтий князь” (оглядово): історична основа твору, реалістичне змалювання трагедії голодомору, утвердження високого духовного потенціалу українців, їх здатності до саможертвності заради</p>	<p>Знати загальні відомості про творчий шлях письменника. Коментувати історичну основу роману “Жовтий князь”; характеризувати героїв (родина Катранників), коментуючи їх українську ментальність; виділяти трагічне й оптимістичне у творі; пояснювати образи-символи; висловлювати власні враження від прочитаного, робити висновки.</p> <p><i>Уміння зберегти людську гідність, честь, високу духовність за будь-яких обставин</i></p>	<p>Художній фільм „Голод” (за мотивами роману Василя Барки)</p>

	ближнього; гуманістичне звучання твору; образи-символи на означення добра і зла		
4	Іван Багряний (І. Лозов'яга) Загальний огляд творчого шляху. Роман „Тигролови” (скорочено): проблематика твору, характеристика образів. ТЛ: поняття про пригодницький роман	Знати загальні відомості про творчий шлях письменника. Визначати проблематику твору; аналізувати образи; розуміти, що за будь-яких обставин треба залишатися Людиною	Художній фільм „Тигролови”
2	Улас Самчук. Роман „Марія” (оглядово або скорочено – за вибором викладача) . Загальний огляд творчості письменника; активна участь у літературному процесі української діаспори. „Марія” – перший в українській літературі художній твір про насильницьку колективізацію, про нещадне винищення справжніх трудівників землі, страшний голодомор 1933 року	Знати загальні відомості про творчий шлях письменника; мати загальне уявлення щодо змісту та проблематики роману «Марія»; аналізувати образи	
(16)	Українська література другої половини ХХ – початку ХХІ ст. Вступ. Українська література у другій половині ХХ ст. Загальні зауваження до характеристики літературного процесу	Мати уявлення про розвиток літератури даного періоду. Уміти користуватися довідковою інформацією, робити узагальнюючі висновки на основі зібраної інформації	Україна у другій половині ХХ ст. (історія України)
4	Поети-шістдесятники (загальна характеристика культурологічного явища „шістдесятництва”) Василь Симоненко. Загальний огляд творчості письменника. Поезії: „Лебеді материнства”, „Задивляюсь у твої зіниці...”, „Є тисячі доріг...”, „Ікс плюс ігрек”, „Ну скажи, хіба не фантастично...” (або інші поезії за вибором викладача): „Лебеді материнства”, „Задивляюсь у твої зіниці...”, „Є тисячі доріг...”: вияв щирого патріотизму,	Мати загальне уявлення про культурологічне явища „шістдесятництва” Мати загальне уявлення про творчість митця, ідейно-тематичні особливості його лірики; розуміти актуальність громадянських та красу інтимних мотивів, порушених у творах. Вивчити напам'ять: одну з поезій (за порадою викладача). <i>Формування власної думки про порушені у творах мотиви, проблеми. Становлення активної життєвої позиції</i>	Дисидентський рух 60-х років (історія України). Композитори Л.Грабовський, В. Губа, В.Сильвестров; художники А. Горська, І. Марчук, О. Заливаха, В.Зарецький; актори І.Миколайчук, Б. Ступка,

	<p>синівської любові до Вітчизни як громадянський вибір ліричного героя.</p> <p>„Ікс плюс ігрек”, „Ну скажи, хіба не фантастично...”: краса інтимних почуттів, любовних переживань ліричного героя</p>		<p>Л. Кадирова; режисери Ю. Ілленко, Л. Танюк, С.Параджанов, К. Муратова, Л. Осика (за вибором викладача)</p>
2	<p>Іван Драч. Загальний огляд творчості письменника.</p> <p>Поезії: „Балада про соняшник”: поетичний роздум про мистецтво як життєдайну силу, що одухотворює людину, підносить до нових моральних та естетичних вершин; символічність образів соняшника та сонця.</p> <p>„Балада про вузлики”: висока вартість нетлінних скарбів людської душі — щедрості, доброти, чесності, працелюбства.</p> <p>„Крила”: світоглядне протистояння духовнобагатих особистостей та спустошених щоденними клопотами людей; крила як символ одвічного прагнення людини до краси, високої духовності</p> <p>ТЛ: балада</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчість митця. Називати основні мотиви лірики; визначати проблематику та художні особливості визначених поезій.</p> <p><i>Усвідомлення філософських категорій доброти, широти світогляду і світосприйняття, моральних переваг творчої, душевно щедрої людини.</i></p>	
2	<p>Микола Вінграновський. Загальний огляд творчості.</p> <p>Поезії: “У синьому небі я висіяв ліс...”, “Сеньорито акаціє, добрий вечір...”, “Прилетіли коні — ударили в скроні...”, “Чорна райдуга”: вселюдські та національні мотиви крізь призму „інтимного самозосередження”; краса почуття любові до світу, до жінки</p>	<p>Знати загальні відомості про творчий шлях письменника, його поетичний доробок. Робити ідейно-тематичний аналіз поезій.</p> <p><i>Усвідомлення філософських категорій доброти, широти світогляду і світосприйняття, моральних переваг творчої, душевно щедрої людини</i></p>	
2	<p>Дмитро Павличко. Загальний огляд творчості.</p> <p>Поезії: „Погляд у криницю”: проблеми нації та окремої людини у зрізі часу, у контексті історії; „Це Ти створив мене таким...”: філософські роздуми</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчість митця. Називати основні мотиви лірики; визначати проблематику та художні особливості визначених поезій.</p> <p>Вивчити напам’ять: „Був день, коли ніхто не плаче...” та „Два кольори”.</p> <p><i>Розвиток естетичного смаку, відчуття краси</i></p>	<p>Пісні О. Білеша, З. Слободян, Л. Дичко та ін. на слова Д. Павличка.</p>

	ліричного героя про сенс людського життя; „ Був день, коли ніхто не плаче... ”, „ Сріблиться дощ... ”: вияв особливих інтимних переживань ліричного героя; „ Два кольори ”: мотив материнської любові та синівської вдячності; національний колорит вірша	<i>поетичного образу. Формування національної свідомості громадянина України</i>	
4	<p>Ліна Костенко. Загальний огляд творчості. Поезії: „Страшні слова, коли вони мовчать...”: ліричний роздум про значення слова в житті людини, суть мистецтва; „Вже почалось, мабуть, майбутнє” (або „Життя іде і все без коректур”): ліричні роздуми про духовні та етичні цінності особистості; „Хай буде легко. Дотиком пера...”, „Недумано, негадано...”: оригінальність пейзажного малюнка як вияв особливості авторського стилю; глибокий ліризм твору, „краса і сила” почуття кохання у жіночій інтерпретації. „Маруся Чурай”(скорочено): історико-фольклорна основа роману у віршах; тематика та проблематика твору; образи Марусі, Івана Іскри, Богдана Хмельницького як утілення найвищих духовних чеснот українців. ТЛ: роман у віршах</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчий доробок письменниці. Робити ідейно-художні аналізи визначених поезій.</p> <p>Знати жанрові особливості твору, історично-фольклорну основу твору; коментувати сюжет та головні проблеми твору; словесно створювати образний портрет Марусі, порівнювати цей образ із іншими. Висловлювати своє ставлення до вчинків героїв, їх морального вибору.</p> <p>Вивчити напам'ять: один з віршів (за вибором студента) та уривок з роману „Маруся Чурай” (монолог Івана Іскри).</p> <p><i>Виховання почуття національної причетності до долі рідного народу, бажання долучитися до збереження його духовних скарбів</i></p>	<p>Пісні З. Слободян, О.Богомо лець на слова Л. Костенко.</p> <p>Пісні Марусі Чурай.</p>
(10) 6	<p>Українська проза другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (окремі загальні зауваження до означення культурологічного явища). Олесь Гончар. Загальний огляд творчості. Роман „Собор” (скорочено): собор як символ духовної краси людини, її особистої причетності до історичного буття народу й людства; проблематика роману; характеристика образів</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчий доробок митця; коментувати провідні ідеї роману, характеризувати образи; висловлювати власні роздуми про поведінку героїв і порушені проблеми.</p> <p><i>Усвідомлення необхідності збереження національної пам'яті народу; заклик до високодуховного життя; засторога небезпеки цивілізаційних процесів у сучасному суспільстві</i></p>	

2	<p>Григор Тютюнник. Загальний огляд творчості. Новела „Зав’язь”: символічність назви та подій; внутрішня краса образів юнака та дівчини; відображення національного менталітету у новелі. Новела „Три зозулі з поклоном”: „вічна” тема краси кохання; образ „любові всевишньої” як втілення високої духовності, яка вивисує людину над прагматичною буденністю; роль художньої деталі в розкритті характерів; відображення національного менталітету у новелі. ТЛ: художня деталь</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчий доробок митця; визначати теми та проблеми зазначених творів, характеризувати образи; висловлювати власні роздуми про поведінку героїв і проблеми, порушені в новелах, про відображення національного менталітету в них.</p> <p><i>Виховання краси почуттів, високих взаємин між людьми</i></p>	<p>Твори Гр.Тютюнника, вивчені у школі (“Дивак”, “Климко”)</p>
(4) 2	<p>Постшістдесятництво (окремі загальні зауваження до означення культурологічного явища). Василь Стус. Загальний огляд життя і творчості. Поезії: “Мені зоря сіяла нині вранці...”, “Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...”, “О земле втрачена, явися...”: автобіографічність лірики; ліричний герой як символ незламного духу, збереження людської гідності; ідейно-тематичний зміст поезій (відчуження особистості від світу через його несприйняття; проблема громадянського та морального вибору людини; стан трагічної самотності й необхідності активної дії; формування себе як Людини, Громадянина, Борця; несприйняття розгнітного духу тоталітарної системи); метафоричні образи України-мрії та України упокореної. ТЛ: метафора (повторення)</p>	<p>Мати загальні уявлення про поезію пост-шістдесятників; коментувати ідейно-тематичні особливості визначених поезій В.Стуса у зв’язку з фактами його життя; характеризувати образ ліричного героя.</p> <p>Для додаткового опрацювання за бажанням студента: вивчити напам’ять вірш В.Стуса “Мені зоря сіяла нині вранці”.</p> <p><i>Виховання активної життєвої позиції. Усвідомлення понять честі, людської гідності, мужності, сили духу на прикладі життя В. Стуса</i></p>	<p>Поезія Р. М. Рільке, Т. Еліота, Г. Лорки, Б. Пастернака, М. Цветаєвої (за вибором викладача)</p>
(2) 2	<p>Українська „химерна проза” ХХ ст. (окремі загальні зауваження до характеристики літературного явища): опозиція до методу соцреалізму; оглядова характеристика творів (за</p>	<p>Мати загальне уявлення про основні ознаки української „химерної прози”; називати письменників та їхні твори; ; визначати теми, основні проблеми вибраних творів.</p> <p><i>Удосконалювати вміння характеризувати літературне явище</i></p>	

	вибором викладача) Є. Гуцала, Ю.Щербака, В.Земляка		
(4)	<p>Література „українського бароко” XX ст. (окремі загальні зауваження до характеристики літературного явища)</p> <p>4 Валерій Шевчук. “Дім на горі”(оглядово): жанрова специфіка твору ; використання традиції європейської балади (сюжет кохання жінки і демонічної сили); розгалуженість сюжету; барокове поєднання високого (духовного) і низького (буденного); дім на горі як символ захищеності нашої духовності, душі, підніжжя гори як поле боротьби добра і зла, світла і темряви; барокові притчеві мотиви і символи (самотність, роздвоєння особистості, блудний син, дорога); притчевість образів, епізодів. ТЛ: роман-балада, повість-притча</p>	<p>Мати загальне уявлення про літературу „українського бароко” XX ст.</p> <p>Знати в цілому зміст роману „Дім на горі”, визначити основні сюжетні лінії, пов’язані з різними долями людей; характеризувати образи, коментувати притчевий підтекст епізодів.</p> <p><i>Усвідомлення великого значення духовності для повноцінного розвитку і утвердження особистості</i></p>	Епоха бароко в європейській культурі
(6)	<p>4 Українська історична проза П. Загребельний. Загальний огляд творчості. Історичний роман “Диво” (скорочено: уривки з розділів): історична основа й художній вимисел у романі “Диво”; глибокий філософський підтекст епіграфа; особливості композиції твору; символічність образу дива; проблематика твору: обов’язок людини щодо свого таланту, природного обдарування; мистецтво як духовний орієнтир людини та інші; образи Сивоока, Гордія, Бориса як утілення одвічного прагнення людини до свободи, краси, гармонії ТЛ: історична правда і художній вимисел</p>	<p>Мати загальне уявлення про творчу спадщину митця; у цілому знати зміст роману, характеризувати особливості його композиції, відділяти історичну достовірність і художній вимисел, визначати проблематику твору, характеризувати образи.</p> <p><i>Удосконалювати вміння обґрунтовувати власну думку прикладами з художнього тексту. Розвиток уміння бачити крізь проблеми історичного твору сучасність. Формування інтересу до національної історичної романістики</i></p>	Художні фільми за творами Павла Загребельного

8	<p>Сучасна „молода” українська література (окремі загальні зауваження до характеристики літературного явища): особливості літературного процесу кінця ХХ — початку ХХІ ст.: нова авторська (письменницька) генерація; постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років; літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, “Нова дегенерація”, “Пропала грамота”, “ЛуГоСад” та ін.); утворення АУП (Асоціації українських письменників); література елітарна та масова; сучасні часописи та альманахи</p>	<p>Мати загальне уявлення про сучасний літературний процес, вияв постмодернізму в українській художній літературі 90-х років; називати найвідоміших письменників, що репрезентують сьогодні українську літературу; в цілому давати характеристику вибраних творів.</p> <p><i>Розвивати навички аналізу сучасного ліричного тексту (на прикладах визначених викладачем творів)</i></p>	
	<p>Сучасна поезія (окремі загальні зауваження до характеристики літературного явища): проблематика та тематика сучасної лірики, художні особливості (гра зі словом, образом, “чужим” текстом тощо, наскрізна іронічність); різноманітність стильових тенденцій на прикладах окремих (п’яти – шести в цілому) поетичних творів Ігоря Римарука (“Різдво”, “Зірка”, “Обнови), Юрія Андруховича (“Пісня мандрівного спудея”, “Казкар”, “Балада повернення”), Віктора Неборака (“Сад”, “Генезис літаючої голови”, “Гра”), Олександра Ірванця (“До французького шансоньє”, “Тінь великого класика”): болісні роздуми про місце людини у складному сучасному світі, про важливість збереження вічних цінностей</p>	<p>Знати в цілому про найвагоміші здобутки сучасної української поезії; аналізувати визначені поетичні твори, висловлювати власні судження з приводу порушених проблем, зокрема тих, що стосуються духовності, протистоянь добра і зла в житті людини; готувати інформаційні повідомлення про поетів-сучасників, виголошувати їх.</p> <p>Вивчити напам’ять: дві поезії (за вибором студента та за порадою викладача).</p> <p><i>Розвиток уміння бачити й розуміти особливості свідомості сучасної людини. Формування сучасного погляду на світ, людину в ньому.</i></p>	
	<p>Сучасна проза (окремі загальні зауваження до характеристики літературного явища): її пошуковість, експериментаторство у відображенні сучасного світу,</p>	<p>Знати в цілому про найвагоміші здобутки сучасної української прози; аналізувати визначені епічні твори, висловлювати власні судження з приводу порушених проблем, зокрема тих, що стосуються духовності, протистоянь добра і зла в житті людини.</p>	

	<p>людини, її відчуттів в ігровому полі авторської уяви; поєднання різних стильових тенденцій, конкретики сучасного життя з універсальністю часопростору на художньому матеріалі таких творів: Галина Пагутяк (новели “Ранок без вечора”, “Потрапити в сад”, “Душа метелика”(один твір за вибором викладача): узагальнююча картина сучасного світу в новелах; наголос на духовності, упевненість у внутрішніх гуманних потенціях людини; витончена, прихована гра уяви, фантазії зі звичними, буденними епізодами як модерністичне розгортання наскрізної метафори; притчевість, філософічність новелістики письменниці;</p> <p>Оксана Забужко (“Казка про калинову сопілку”): вічні філософські категорії життя і смерті, добра і зла, любові й ненависті крізь призму оновленого міфу про двох сестер, утіленому в українській народній казці “Про вбиту сестру і калинову сопілку”</p>	<p><i>Розвиток творчих можливостей сучасної особистості.</i></p>	
<p>(18) 4</p> <p>14</p>	<p>Література рідного краю Загальне ознайомлення з художніми творами митців рідного краю (відповідно до зацікавлень студентів)</p> <p>Література рідного краю Ознайомлення з творами сучасних письменників-земляків (за порадою викладача)</p>	<p>Уміти самостійно характеризувати твори письменників-земляків, готувати реферати про їхню творчість; виголошувати доповіді .</p> <p>Мати загальне уявлення про творчість сучасних письменників, що проживають у рідному краї; прочитати їх вибрані твори (за порадою викладача); висловлювати власні судження про них.</p> <p><i>Заохочення до читання художніх творів. Виховання шанобливого ставлення до людей творчої праці</i></p>	
<p>8</p>	<p>Підсумкові заняття</p>	<p>Знати особливості літературних процесів в Україні II пол. XIX ст. – поч. XXI ст.; коментувати зміст визначених Програмою художніх творів, називати їх проблематику, визначати художні (або стильові) особливості; висловлювати власні судження з приводу того чи іншого літературного явища, процесу, поняття</p>	

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Вимоги до умінь студента
1. Початковий	1	- Студент відтворює матеріали на елементарному рівні, називаючи окремий літературний факт або явище.
	2	- Студент розуміє навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворює якийсь фрагмент окремим реченням.
	3	- Студент сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді вислову (з допомогою викладача).
2. Середній	4	- Студент володіє літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	- Студент володіє матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою викладача відтворює матеріал і наводить приклад з тексту.
	6	- Студент володіє матеріалом, відтворює значну його частину, з допомогою викладача знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
3. Достатній	7	- Студент володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	- Студент володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом викладача виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	- Студент володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, систематизує та узагальнює набуті знання, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
4. Високий	10	- Студент володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює окремі нові літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює з різними джерелами інформації, систематизує та творчо використовує дібраний матеріал.
	11	- Студент на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них.
	12	- Студент вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та умінь на нестандартні ситуації, схильність до літературної творчості.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ СТУДЕНТА

1. Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень), 10 кл. –К.: Грамота, 2010
2. Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень), 11 кл. –К.: Грамота, 2011
3. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоньовська О.В., Гром'як Р.Т., Вашиків Л.П., Плетенчук Н.С. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень), 10 кл. –К.: Освіта, 2010
4. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоньовська О.В., Гром'як Р.Т., Вашиків Л.П., Плетенчук Н.С. Українська література (профільний рівень), 10 кл. –К.: Освіта, 2010
5. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоньовська О.В., Гром'як Р.Т., Вашиків Л.П., Плетенчук Н.С. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень), 11 кл. –К.: Освіта, 2011
6. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоньовська О.В. та ін.. Українська література (профільний рівень), 11 кл. –К.: Освіта, 2011
7. Харахоріна Т.О., Адаменко В.С., Ткачук Т.В. Українська література. Хрестоматія. –К.: БАО, 2007
8. Семенюк Г.Ф. Срібний птах (хрестоматія), 11 кл. –К.: Освіта, 2006
9. Авраменко О.М. Українська мова та література: Довідник. Завдання у тестовій формі. –К.: Грамота, 2012

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИКЛАДАЧА

ВСТУП

1. Бондар М. Творчість Володимира Самійленка // Самійленко В. Твори.— К., 1990.
2. Зеров М. “Непривітаний співець” (Я. Щоголів) // Зеров М. Твори: В 2 т.— К., 1990.— Т. 2.
3. Історія української літератури ХІХ століття: У 3 кн.— К., 1997.— Кн. 3.
4. Камінчук О. Олена Пчілка: аспекти творчої діяльності // Слово і час.— 1999.— № 6.
5. Хропко П. Українське літературне життя 70—90-х років ХІХ ст. (Матеріал до оглядової лекції у 10 класі) // Дивослово.— 1994.— № 3.

ІВАН НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ

1. Білецький О. Іван Семенович Левицький (Нечуй) // Білецький О. Зібрання праць: У 5 т.— К., 1965.— Т. 2.
2. Зборовська Н. Український світ Нечуя-Левицького: гендерний підхід // Зборовська Н. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків.— Львів, 1999.
3. Крутікова Н. У світі художньої правди і краси // Нечуй-Левицький І. Твори: У 3 т.— К., 1988.— Т. 1.
4. Мищук Р. Співець душі народної: До 150-річчя від дня народження І. Нечуя-Левицького.— К., 1987.
5. Панченко В. Дві повісті Івана Нечуя-Левицького (“Хмари”, “Кайдашева сім'я”) // Дивослово.— 2003.— № 8.
6. Погрібний А. Всевидяще око України.— І. Нечуй-Левицький // Погрібний А. Класики. Не зовсім за підручником.— К., 2000.
7. Хропко П. Романи І. Нечуя-Левицького з життя інтелігенції // Українська мова і література в школі.— 1988.— № 11.

ПАНАС МИРНИЙ

1. Білецький О. Панас Мирний // Білецький О. Зібрання праць: У 5 т.— К., 1965.— Т. 2.
2. Горленко В. “Повія”, роман П. Мирного // Історія української літературної критики та літературознавства: Хрестоматія: У 3 кн.— К., 1998.— Кн. 2.

3. *Мищук Р.* Реалізм Панаса Мирного і проблема художньої розповіді // Проблеми історії та теорії реалізму української літератури ХІХ — початку ХХ ст.— К., 1991.
4. *Пивоваров М.* Майстерність психологічного аналізу (Роман “Повія” Панаса Мирного).— К., 1960.
5. *Сиваченко М.* Корифей української прози.— К., 1967.
6. *Черкаський В.* Художній світ Панаса Мирного.— К., 1989.

ІВАН КАРПЕНКО-КАРИЙ

1. *Галабутська Г.* Життєві і творчі обрії Карпенка-Карого // Дивослово.— 1995.— № 12.
2. *Мороз Л.* Іван Карпенко-Карий (Іван Тобілевич). Історія української літератури ХІХ ст.— К., 1997.— Кн. 3.
3. *Рильський М.* Гордість української драматургії: Про творчість Карпенка-Карого // Рильський М. Статті про літературу.— К., 1980.
4. *Свербілова Т.* Уроки “Хазяїна” наприкінці ХХ ст.: не зовсім за підручником // Слово і час.— 1998.— № 3.

МИХАЙЛО СТАРИЦЬКИЙ

1. *Комишанченко М.* Михайло Старицький (Літературний портрет).— К., 1968.
2. *Левчик Н.* Історична проза М. Старицького: далекі образи — близькі ідеї // Слово і час.— 1990.— № 12.
3. *Левчик Н., Мороз Л.* Михайло Старицький // Історія української літератури ХІХ ст.— К., 1997.— Кн. 3.
4. *Повернення з небуття: Романи “Молодість Мазепи” і “Руїна” в контексті світоглядно-естетичних концепцій історичної прози М. Старицького // М. Старицький. Молодість Мазепи. Руїна.— К., 1997.*
5. *Подолінна І., Подолінний А.* Повість “Облога Буші” Михайла Старицького // Дивослово.— 1994.— № 3.
6. *Поліщук В.* Методологічні аспекти творчості.— Черкаси, 2003.
7. *Поліщук В.* Художня проза Михайла Старицького.— Черкаси, 2003.
8. *Франко І.* Михайло Петрович Старицький // Зібрання творів: В 50 т.— К., 1982.— Т. 33.

ІВАН ФРАНКО

1. *Басс І., Каспрук А.* Іван Франко: життєвий і творчий шлях.— К., 1983.
2. *Вервес Г.* Іван Франко і світова література // Українська література в загальнослов'янському і світовому контексті: У 5 т.— К., 1987.— Т. 1.
3. *Гундорова Т.* Франко — не Каменяря.— Мельбурн, 1996.
4. *Дей О.* Іван Франко, життя і діяльність.— К., 1981.
5. *Денисюк І.* Невичерпність атома.— Франкознавчі студії.— Львів, 2001.
6. *Єфремов С.* Іван Франко: Критико-біографічний нарис.— К., 1926.
7. *Жулинський М.* Від традицій ХІХ ст. до ранніх пошуків ХХ ст. та Іван Франко // Сучасність.— 1997.— № 5.
8. *Зеров М.* Франко — поет // Зеров М. Твори: В 2 т.— К., 1990.— Т. 2.
9. *Іван Франко і світова культура: Матеріали Міжнародного симпозіуму ЮНЕСКО: В 3 кн.— К., 1990.*
10. *Іван Франко — письменник, мислитель, громадянин. Матеріали Міжнародної наукової конференції.— Львів, 1998.*
11. *Павличко Д.* З глибин душі // Франко І. Зів'яле листя.— К., 1985.
12. *Погребенник Ф.* З вірою в силу духа народного (Поєма І. Франка “Мойсей”) // Українська мова і література в школі.— 1986.— № 8.
13. *Рудницький Л.* Іван Франко і німецька література.— Мюнхен, 1974.
14. *Скупейко Л.* Іван Франко про творчу індивідуальність письменника.— К., 1986.
15. *Франко З.* У спектрі засобів майстерності філософських поем Каменяря // Українське літературознавство.— 1969.— Вип. 7.
16. *Шерех Ю.* Другий “Заповіт” української літератури // Шерех Ю. Третя сторожа: Література. Мистецтво. Ідеології.— К., 1993

1. *Геник-Березовська З.* Про неоромантичну драму. Драматична творчість Лесі Українки в тогочасному літературному контексті // *Геник-Березовська З.* Грані культур: Бароко. Романтизм. Модернізм.— К., 2000.
2. *Зеров М.* Марко Черемшина і галицька проза // *Зеров М.* Твори: В 2-х т.— К., 1990.— Т. 2.
3. *Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.*— К., 1993.— Кн. 1.
4. *Кузнєцов Ю.* Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ — початку ХХ ст. (проблеми естетики і поетики).— К., 1995.
5. *Мишанич О.* В безмежжі зим і чужини... // *Черкасенко С.* Твори в 2 т.— К., 1991.— Т. 1.
6. *Розсипані перли.* Поети “Молодої музи”.— К., 1991.

БОРИС ГРІНЧЕНКО

1. *Левчик Н.* Борис Грінченко // *Історія української літератури ХІХ ст.*— К., 1997.— Кн. 3.
2. *Погрібний А.* Борис Грінченко в літературному процесі кінця ХІХ — початку ХХ ст.— К., 1990.
3. *Погрібний А.* Життя і творчість Бориса Грінченка // *Дивослово.*— 1994.— № 3.

МИХАЙЛО КОЦЮБІНСЬКИЙ

1. *Агеєва В.* Імпресіоністична поетика Михайла Коцюбинського // *Слово і час.*— 1994.— № 9—10.
2. *Гундорова Т.* Початок ХХ ст. Загальні тенденції художнього розвитку // *Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн.*— К., 1993.— Кн. 1.
3. *Кузнєцов Ю.* Імпресіонізм як мрія про гармонію (на прикладі новели М. Коцюбинського “Intermezzo” // *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.*— 1999.— № 2.
4. *Кузнєцов Ю., Орлик П.* Слідами феї Моргани: Вивчення творчості Коцюбинського в школі.— К., 1990.
5. *Листи до Михайла Коцюбинського.*— Ніжин, 2002 — 2003.
6. *Логвин Г. М.* Коцюбинський та імпресіонізм // *Дивослово.*— 1996.— № 10.
7. *Логвин Г.* Ще раз про імпресіонізм М. Коцюбинського // *Дивослово.*— 1999.— № 4.
8. *Пахаренко В.* “Над берегами вічної ріки” // *Дивослово.*— 1994.— № 7.
9. *Поетика прози Михайла Коцюбинського.*— К., 1989.
10. *Черненко О.* Михайло Коцюбинський — імпресіоніст.— Мюнхен, 1977.
11. *Шевчук В.* Поезія не живе на смітнику... Михайло Коцюбинський та його проза // *Михайло Коцюбинський. Що записано в книгу життя. Повісті та оповідання.*— Харків, 1994.

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

1. *Горбач А.-Г.* Німецький духовний світ молоді Кобилянської // *Сучасність.*— 1984.— № 11.
2. *Гундорова Т.* *Femina melancholica.* Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської.— К., 2002.
3. *Гундорова Т.* Кобилянська—Довженко: навколо землі або різниця аналогій // *Слово і час,* 1997.— № 11.
4. *Гундорова Т.* Початок ХХ ст. Загальні тенденції художнього розвитку // *Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн.*— К., 1993.— Кн. 1.
5. *Дзюба І.* Читаючи Кобилянську // *Українська мова і література в школі,* 1986.— № 2.
6. *Євшан М.* Критика. Літературознавство. Естетика.— К., 1998.
7. *Кобилянська О.* Слова зворушеного серця: Щоденники, Автобіографії. Листи. Статті та спогади.— К., 1982.
8. *Ковальчук О.* Ольга Кобилянська та її повість “Людина” // *Дивослово,* 2002.— № 12.
9. *Ковальчук О.* Письменницька позиція в повісті О. Кобилянської “Земля” // *Дивослово.*— 1993.— № 2.
10. “Мені не соромно отворити уст про мої чувства”. Неопубліковані листи Ольги Кобилянської до Осипа Маковця // *Сучасність,* 2003.— № 2.
11. *Павлишин М.* Автобіографічна персона та дарвіністська “Людина” Ольги Кобилянської // *Сучасність,* 2001.— № 4.
12. *Пахаренко В.* Погляд у безодню // *Українська мова та література,* 1999.— № 1, 2.
13. *Полякова Л.* Музичні образи в творчості Ів. Тургенєва та О. Кобилянської // *Радянське літературознавство.*— 1985.— № 11.
14. *Филипович П.* Ольга Кобилянська в літературному оточенні // *Филипович П.* Літературно-критичні статті.— К., 1991.

15. *Филипович П.* Спустошена ідилія (“Земля” О. Кобилянської) // *Филипович П.* Літературно-критичні статті.— К., 1991.

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК

1. *Гаєвська Л.* Василь Стефаник. Поетика стилю // Індивідуальні стилі українських письменників ХІХ — початку ХХ ст.— К., 1987.
2. *Гладкий В.* Стефаник перекладає // *Слово і час.*— 1991.— № 5.
3. *Денисюк І.* Розвиток української малої прози ХІХ — початку ХХ ст.— Львів, 1999.
4. *Євшан М.* Василь Стефаник // *Євшан М.* Критика. Літературознавство. Естетика.— К., 1998.
5. *Єфремов С.* Стефаник і його школа // *Історія українського письменства.*— К., 1995.
6. *Козій Д.* Стефанікова людина в межових ситуаціях // *Сучасність.*— 1972.— № 10.
7. *Корбутяк Д.* Секрети творчості Василя Стефаника // *Сучасність.*— 1971.— № 7—8.
8. *Кучинський М.* Стильові особливості новел В. Стефаника антивоєнного циклу // *Дивослово.*— 1995.— № 5—6.
9. *Музичка М.* Штрихи до біографії В. Стефаника // *Дивослово.*— 1995.— № 5—6.
10. *Стефаник Ю.* Трагедія і триумф роду Стефаніків // *Сучасність.*— 1971.— № 6.
11. *Токарік М.* Новели Василя Стефаника як експресіоністичне відображення дійсності // *Дивослово.*— 2003.— № 2.
12. *Черненко О.* Експресіонізм у творчості Василя Стефаника.— Мюнхен, 1989.
13. *Черненко О.* Імпресіонізм та експресіонізм // *Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики.*— К., 1994.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

1. *Агеєва В.* Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації.— К., 1999.
2. *Бетко І.* Біблія як джерело ідей у творчості Лесі Українки // *Слово і час.*— 1991.— № 3.
3. *Бойко Ю.* Естетичні погляди Лесі Українки та її стильові шукання // *Бойко Ю.* Вибрані праці.— К., 1992.
4. *Борисюк Т.* “Лісова пісня” Лесі Українки і “Затоплений дзвін” Гергарта Гауптмана // *Слово і час.*— 1990.— № 3.
5. *Геник-Березовська З.* Драматична творчість Лесі Українки в тогочасному літературному контексті // *Геник-Березовська З.* Грані культур: Бароко. Романтизм. Модернізм.— К., 2000.
6. *Давидюк В.* Позатекстова міфологічна символіка “Лісової пісні” // *Дивослово.*— 1994.— № 2.
7. *Донцов Д.* Поетка українського рісорджимента (Леся Українка).— Львів.— 1992.
8. *Драй-Хмара М.* Бояриня // *Леся Українка.* Бояриня.— К., 1991.
9. *Євшан М.* Леся Українка // *Євшан Микола.* Критика. Літературознавство. Естетика.— К., 1998.
10. *Жулинський М.* Леся Українка // *Слово і доля.*— К., 2002.
11. *Зборовська Н.* Моя Леся Українка. Есей.— Тернопіль, 2002.
12. *Камінчук О.* Художній світогляд та особливості поетики Лесі Українки // *Дивослово.*— 2003.— № 1.
13. *Криловець А.* “Сім струн я торкаю” (Із секретів поетичної творчості Лесі Українки) // *Дивослово.*— 1995.— № 7.
14. *Мірошниченко Л.* Над рукописами Лесі Українки. Нариси з психології творчості та текстології.— К., 2001.
15. *Филипович П.* Образ Прометея в творах Лесі Українки // *Дивослово.*— 1996.— № 2.
16. *Франко І.* Леся Українка // *Франко Іван.* Зібр. творів: У 50 т.— К., 1981.— Т. 31.
17. “Хотіла б я піснею стати”: Матеріали для проведення позакласного часу з теми “Леся Українка та музика” // *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.*— 2000.— № 2 (журнал присвячений Лесі Українці).
18. *Шевчук Т.* Тестові завдання до теми “Творчість Лесі Українки” // *Дивослово.*— 1995.— № 8.

МИКОЛА ВОРОНИЙ

1. Білецький О. Двадцять років нової української лірики (1903—1923) // Білецький О. Літературно-критичні статті.— К., 1990.
2. Вервес Г. Микола Вороний // Микола Вороний. Поезії. Переклади. Критика. Публіцистика.— Серія “БУЛ”.— К., 1996.
3. Вервес Г. Поет повертається на батьківщину // Вороний М. Твори.— К., 1989., або ж: Вервес Г. Поет повертається на батьківщину // Рад. літературознавство.— 1989.— № 1.
4. Євшан М. З приводу книжки Миколи Вороного // Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика.— К., 1998.
5. Ільєнко І. Боже! За віщо? Судний день Миколи Вороного // Літературна Україна.— 1991.— 14 березня.
6. Кузьменко В. Палімпсести Миколи Вороного // Дивослово.— 1996.— № 12.
7. Лесик В. Поетична спадщина Миколи Вороного // Дивослово.— 1994.— № 12.
8. Мороз-Стрілець Т. Спогад про Миколу Вороного // Вітчизна.— 1988.— № 5.

ОЛЕКСАНДР ОЛЕСЬ

1. Дем'янівська Л. Символізм як один із напрямів української літератури (Драми Олександра Олеся) // Українська мова і література в школі.— 1992.— № 9—10.
2. Євшан М. Червоні маки... (Про п'єсу О. Олеся “По дорозі в казку”) // Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика.— К., 1998.
3. Єфремов С. На початку нового віку: Олесь // Єфремов С. Історія українського письменства.— К., 1995.
4. Жулинський М. Олександр Олесь // Слово і доля.— К., 2002.
5. Зеров М. Від Куліша до Винниченка: Поезія Олеся і спроба нового її трактування // Зеров Микола. Твори: В 2 т.— К., 1990.— Т. 1.
6. Качуровський І. Метрика Олександра Олеся // Слово і час.— 1998.— № 12.
7. Радішевський Р. Журба і радість Олександра Олеся // Олесь О. Твори: В 2 т.— К., 1990.
8. Чернова І. Міфологема долі в художньому світі Олександра Олеся // Слово і час.— 1998.— № 12.

ВОЛОДИМИР ВИННИЧЕНКО

1. Гнідан О., Дем'янівська Л. Володимир Винниченко: Життя, діяльність, творчість.— К., 1996.
2. Жулинський М. Володимир Винниченко // Слово і доля.— К., 2002.
3. Зеров М. Від Куліша до Винниченка: Нариси з новітнього українського письменства // Зеров М. Твори: У 2 т.— К., 1990.— Т. 2.
4. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1993.— Кн. 1.
5. Ковальчук О. Анатомія гріха (Драма Володимира Винниченка “Гріх”) // Дивослово.— 2003.— № 10.
6. Ковальчук О. Щастя як проблема буття (Психологічний аналіз оповідання Володимира Винниченка “Момент”) // Дивослово, 2003.— № 3.
7. Костюк Г. Світ Винниченкових образів та ідей // Українське слово: Хрестоматія: У 3 кн.— К., 1994.— Кн. 1.
8. Мороз Л. “Сто рівноцінних правд”: Парадокси драматургії В. Винниченка.— К., 1994.
9. Панченко В. Будинок з химерами.— Кіровоград, 1996.
10. Слабошпицький М. Письменник світового масштабу: Штрихи до портрета Володимира Винниченка // Українська мова і література в школі.— 1990.— № 2.
11. Українка Леся. Винниченко // Винниченко В. Раб краси.— К., 1994.
12. Франко І. Новини нашої літератури // Винниченко В. Раб краси.— К., 1994.

ОГЛЯДОВІ МАТЕРІАЛИ

1. Агеєва В. Український імпресіонізм: М. Коцюбинський, Г. Косинка, А. Головка.— К., 1994.
2. Андрусів С. Модус національної ідентичності: львівський текст 30-х років ХХ ст.— Тернопіль — Львів, 2000.
3. Білецький О. Літературно-критичні статті.— К., 1990.
4. Грабович Г. Велика література.— К., 1994.
5. Гречанюк С. На тлі ХХ ст. Літературно-критичні нариси.— К., 1990.

6. *З порога смерті. Письменники — жертви сталінських репресій. Випуск перший / Упоряд. О. Мусянко.*— К., 1991.
7. *Жулинський М.* Слово і доля.— К., 2002.
8. *Ільницький М.* Від “Молодої музи” до “Празької школи”.— Львів, 1995.
9. *Ільницький М.* Західноукраїнська і емігрантська поезія 20— 30-х років.— К., 1992.
10. *Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн.*— К., 1993, 1994, 1998.
11. *Карманський П.* Українська богема.— Львів, 1996.
12. *Качкан В.* Ірина Вільде: Нарис життя і творчості.— К., 1991.
13. *Ковалів Ю.* Українська поезія першої половини ХХ ст.— К., 2000.
14. *Корнієнко Н.* Лесь Курбас: Репетиція майбутнього.— К., 1998.
15. *Костенко Л.* Геній в умовах заблокованої культури // Літературна Україна.— 1991.— 26 вересня.
16. *Лавріненко Ю.* Розстріляне відродження. Антологія 1917— 1933.— К., 2001.
17. *Луцький Ю.* Літературна політика в Радянській Україні. 1917 — 1934.— К., 2000.
18. *Мишанич О.* Повернення: Літературно-критичні статті і нариси.— К., 1997.
19. *Мовчан Р.* “Естетичне людинознавство” ранньої прози І. Вільде // Українська мова та література.— 2000.— № 17.
20. *Мовчан Р.* Українська проза ХХ століття в іменах: Посібник.— К., 1997.
21. *Моренець В.* Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща.— К., 2002.
22. *Неврлий М.* Українська радянська поезія 20-х років. Мікропортрети в художніх стилях і напрямках.— К, 1991.
23. *Павличко С.* Дискурс українського модернізму.— К., 1997.
24. *Савіцький М.* Богдан Лепкий: Життя і творчість.— К., 1993.
25. *Соловей Е.* Українська філософська лірика.— К., 1999.
26. *Стрілецька* Голгофа: Спроба антології.— Львів, 1992.
27. *Українська художня культура (За ред. І. Ляшенка).*— К., 1996.
28. *Филипович П.* Літературно-критичні статті.— К., 1991.
29. *Шерех Ю.* Не для дітей: Літературно-критичні статті й есеї. — Нью-Йорк, 1964.
30. *Шерех Ю.* Пороги і запоріжжя: Література. Мистецтво. Ідеологія.: У 3-х т.— Харків, 1998 —1999.
31. *Шерех Ю.* Третя сторожа.— К., 1993.
32. *Чорній С.* Український театр і драматургія.— Мюнхен — Нью-Йорк, 1980.
33. *20-ті роки: літературні дискусії, полеміки.*— К., 1991.

ПАВЛО ТИЧИНА

1. *Барка В.* Хліборобський Орфей, або кларнетизм // Сучасність.— 1961.— № 2.
2. *Гальченко С.* Текстологія поетичних творів П. Г. Тичини.— К., 1990.
3. *Грабович Г.* Диптих про Тичину // Грабович Г. До історії української літератури.— К., 1997.
4. *Загребельний П.* Кларнети ніжності // Загребельний П. Неложними устами.— К., 1981.
5. *Коцюбинська М.* Корозія таланту // Слово і час.— 1989.— № 11.
6. *Маланюк Є.* Павло Тичина. Фрагмент із ст. “Напровесні” // Літературна Україна.— 1992.— 14 травня.
7. *Стус В.* Феномен доби (Сходження на Голгофу слави).— К., 1993.
8. *Тельнюк С.* Молодий я, молодий...— К., 1990.

МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО

1. *Білокінь С.* Чи був Михайль Семенко футуристом? // Сучасність.— 1990.— № 10.
2. *Ільницький О.* Український футуризм. 1914—1930.— Львів, 2003.
3. *Ільницький О.* Шевченко і футуристи // Сучасність.— 1989.— № 5.
4. *Ковалів Ю.* Михайль Семенко і футуризм // Визвольний шлях.— 1995.— № 10—11.
5. *Петровський М.* “Хочу додому я, хочу в Київ”. Михайль Семенко — урбаніст // Вітчизна.— 1990.— № 1.
6. *Сорока М.* Поезюмалярство М. Семенка // Слово і час.— 1992.— № 12.
7. *Сулима М.* “Дух мій в захопленні можливостей футурних” // Слово і час.— 1992.— № 12.
8. *Черниш Г.* До історії українського футуризму // Радянське літературознавство.— 1989.— № 8.

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

1. *Зеров М.* Літературний шлях Максима Рильського // Зеров М. Твори: У 2 т.— К., 1990.— Т. 2.
2. *Льєнко І.* Жага: Труди і дні Максима Рильського.— К., 1995.
3. *Лаврінєнко Ю.* Лірика і ліричний епос Максима Рильського // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1994, 2001.
4. *Новиченко Л.* Поетичний світ Максима Рильського.— Кн.1: 1910—1941.— К., 1980.
5. *Олександров Б.* Рильський офіційний і Рильський справжній // Сучасність.— 1964.— № 9.
6. *Стеценко О.* Тема кохання у творчості Рильського // Дивослово.— 1995.— № 10—11.

ЄВГЕН ПЛУЖНИК

1. *Базилевський В.* Євген Плужник // Літературна Україна.— 1988.— № 45.
2. *Коваленко-Плужник Г.* Спогади // Україна.— 1990.— № 1—4.
3. *Лаврінєнко Ю.* Євген Плужник // Розстріляне відродження: Антологія 1917 — 1933.— К., 2001.
4. *Новиченко Л. М.* Євген Плужник // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1993.— Кн. 1.
5. *Скирда Л.* Євген Плужник: Нарис життя і творчості.— К., 1989.
6. *Череватенко Л.* Все, чим душа живе // Євген Плужник. Поезії.— К., 1988.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

1. *Агеєва В.* Микола Хвильовий // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1993.— Кн. 1.
2. *Дніпровський І.* Микола Хвильовий: Портрет мятежника // Сучасність.— 1992.— № 3.
3. *Жулинський М.* Микола Хвильовий // Слово і доля.— К., 2002.
4. *Мовчан Р.* Ще раз про Миколу Хвильового, або Homo Ludens в українській прозі 20-х років // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.— 2003.— № 3.
5. *Плющ Л.* Про запахи слів Хвильового // Сучасність.— 1987.— № 7 — 8.
6. *Шевчук В.* Драма Миколи Хвильового // Слово і час.— 1994.— № 2.
7. *Шерех Ю.* Хвильовий без політики // Березіль.— 1991.— № 9.

ГРИГОРІЙ КОСИНКА

1. *Агеєва В.* Автор і герой як виразники оцінки зображуваного у прозі Г. Косинки // Агеєва В. Українська імпресіоністична проза.— К., 1994.
2. *Жулинський М.* Григорій Косинка // Жулинський М. Слово і доля.— К., 2002.
3. *Кавун Л.* Психологізм як елемент поетики новел Григорія Косинки // Українська мова і література в школі.— 1993.— № 2.
4. *Костюк Г.* Григорій Косинка // Костюк Г. Зустрічі і прощання.— Едмонтон, 1987.— Кн. 1.
5. *Мовчан Р.* Григорій Косинка // Українська проза ХХ століття в іменах: Посібник.— К., 1997.
6. *Мороз-Стрілець Т.* Голос пам'яті: Спогади.— К., 1989.
7. *Наєнко М.* Григорій Косинка // Українське слово: Хрестоматія...— К., 1994.— Кн. 2.
8. *Рильський М.* Слово Косинки // Косинка Г. Серце. Новели.— К., 1967.

ЮРІЙ ЯНОВСЬКИЙ

1. *Бабишкін О.* Кіноспадщина Юрія Яновського.— К., 1987.
2. *Костюк Г.* Лицар культури нації; Маланюк Є. Юрій Яновський // Єлисавет.— 1992.— 19 серпня.
3. *Лист у вічність:* Спогади про Юрія Яновського.— К., 1980.
4. *Мовчан Р.* Неоромантична проза Юрія Яновського (“Майстер корабля”, “Чотири шаблі”) // Дивослово.— 2001.— № 7.
5. *Островський Г.* Все, що залишилось... // Вітчизна.— 1993.— № 3—4.
6. *Панченко В.* Морський рейс Юрія Третього.— Кіровоград, 2002.
7. *Патетичний фрегат.* Роман Юрія Яновського “Майстер корабля” як літературна містифікація.— К., 2002.

ВАЛЕР'ЯН ПІДМОГИЛЬНИЙ

1. *Костюк Г.* Валер'ян Підмогильний // Українське слово: Хрестоматія...— К., 1994.— Кн. 2.
2. *Ласло-Куцюк М.* “Місто” В. Підмогильного і французький роман XIX ст. // Шукання форми: Нариси з української літератури XX ст.— Бухарест, 1980.
3. *Мельник В.* Суворий аналітик доби: Валер'ян Підмогильний в ідейно-естетичному контексті української прози першої половини XX ст.— К., 1994.
4. *Мовчан Р.* Валер'ян Підмогильний — перекладач // Українська мова та література.— 2001.— № 5.
5. *Мовчан Р.* Проза Валер'яна Підмогильного. Доля. Людина. Стиль // Дивослово, 2000.— № 1.
6. *Мовчан Р.* Український модерністичний роман: “Місто”, “Невеличка драма” В. Підмогильного // Дивослово.— 2001.— № 2.
7. *Шевчук В.* Полинова зоря Валер'яна Підмогильного // Українська мова і література в школі.— 1991.— № 2.
8. *Шерех Ю.* Людина і люди (“Місто” Валеріана Підмогильного) // Ю. Шерех. Не для дітей.— Нью-Йорк, 1964.

В. ДОМОНТОВИЧ

1. *Агеєва В.* Нова жінка у прозі В. Домонтовича // Слово і час.— 2002.— № 10.
2. *Брайчевський М.* В. Петров — учений-універсал // Слово і час.— 2002.— № 10.
3. *Загоруйко Ю.* Митець незвичайної долі (Віктор Петров-Домонтович) // Слово і час.— 1992.— № 7.
4. *Новиченко Л.* Родом з двадцятих... // Вітчизна.— 1990.— № 11.
5. *Шерех Ю.* Віктор Петров, як я його бачив // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя...— Харків, 1998.— Т. 3.

ОСТАП ВИШНЯ

1. *Журавський А.* “Скажіть усім, що я не ворог народу” // Літературна Україна.— 1988.— № 23.
2. *Мовчан Р.* Остап Вишня // Українська проза XX століття в іменах: Посібник.— К., 1997.
3. *Новиченко Л.* Остапові Вишні — сто літ // Слово і час.— 1990.— № 1.
4. *Присяжна Т.* Сторінками життєпису Остапа Вишні // Дивослово.— 1996.— № 2.
5. *Суровцова Н.* Перехрещені стежки (Остап Вишня) // Слово і час.— 1991.— № 8.
6. *Чиб'ю.* 1934. Уривки з табірної щоденника // Літературна Україна.— 1989.— 3 серпня.

МИКОЛА КУЛІШ

1. *Кузякіна Н.* Ув'язнений за суворою ізоляцією // Київ.— 1993.— № 7.
2. *Куліш А.* Спогади про Миколу Куліша // Куліш М. Твори в двох томах.— К., 1990.— Т. 2.
3. *Лавріненко Ю.* Микола Куліш // Розстріляне відродження: Антологія 1917 — 1933.— К., 2001.
4. *Панченко В.* Арки і шибениці (драматургія Миколи Куліша). — Кіровоград, 1997.
5. *Свербилова Т.* Микола Куліш // Історія української літератури XX століття: У 2 кн.— К., 1993.— Кн. 1.
6. *Шерех Ю.* “Шоста симфонія” Миколи Куліша // Куліш М. Твори в двох томах.— К., 1990.— Т. 2.

БОГДАН-ІГОР АНТОНІЧ

1. *Антонич. Б.-І.* Національне мистецтво: між змістом і формою // Україна: Наука і культура. Щорічник.— Вип. 24.— К., 1990.
2. *Весни* розспіваної князь: Слово про Антонича.— К., 1989.
3. *Жулинський М.* Богдан-Ігор Антонич // Слово і доля.— К., 2002.
4. *Ільницький М.* Богдан-Ігор Антонич. Літературний портрет.— К., 1991.
5. *Ласло-Куцюк М.* Все на світі має свою душу // Дивослово.— 1994.— № 10—11.
6. *Новикова М.* Міфосвіт Антонича // Сучасність.— 1992.— № 9.
7. *Славутич Я.* Від землепоклонства до християнства? // Слово і час.— 1993.— № 8.

ОСИП ТУРЯНСЬКИЙ

1. *Карманський П.* Осип Турянський // Українська богема.— Львів, 1936.

2. *Печарський А.* “Поza межами болю” О. Турянського: функція персонажа як “фігури” несвідомого // Слово і час.— 1999.— № 1.
3. *Федорів Р.* Повернення Осипа Турянського // Турянський О. Син землі. Вибрані твори.— К., 1989.

ЄВГЕН МАЛАНЮК

1. *Базилевський В.* Римлянин з Архангорода (Євген Маланюк: фізіотерапія батоґом і металом) // Сучасність.— 1997.— № 1.
2. *Барабаши Ю.* Український Єремія. Євген Маланюк: парадигма малоросійства // Слово і час.— 1997.— № 1.
3. *Войчишин Ю.* Ярий крик і біль тужавий: Поетична особистість Євгена Маланюка.— К., 1993.
4. *Льницький М.* Степове прокляття України (історіософія поезії Євгена Маланюка) // Українська мова і література в школі.— 1993.— № 7.
5. *Куценко Л.* Dominus Маланюк: тло і постать.— Кіровоград, 2001.
6. *Салига Т.* З Україною в серці: штрихи до портрета Євгена Маланюка // Українська мова і література в школі.— 1991.— № 10.

ТОДОСЬ ОСЬМАЧКА

1. *Зборовська Н.* “Танцююча зірка” Тодося Осьмачки.— К., 1996.
2. *Кейван М.* У самотній мандрівці до вічності. Спогади про Тодося Осьмачку // Україна.— 1992.— № 32, 33, 37.
3. *Колесниченко-Братунь Н.* “Старший боярин” Т. Осьмачки і традиції європейської прози // Дзвін.— 1995.— № 4.
4. *Слабоштицький М.* Поет із пекла. Роман.— К., 2003.
5. *Шевчук В.* “Людина між свідомістю і природою”. Про прозаїчний триптих Тодося Осьмачки // Кур’єр Кривбасу.— 1998.— № 99—100.
6. *Шерех Ю.* Над Україною дзвони гудуть // Дивослово.— 1995.— № 1.

ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО

1. *Гребньова В.* “Народ, який не знає своєї історії, є народ сліпців”. Творчість О. Довженка періоду Другої світової війни: пошук вічних істин // Дзвін.— 1996.— № 7.
2. *Дзюба І.* Знаки духовної співмірності (штрихи до світового контексту естетики Олександра Довженка) // Дивослово.— 1996.— № 1.
3. *Довженко і світ.* Творчість О. П. Довженка в контексті світової культури.— К., 1984.
4. *Дончик В.* Олександр Довженко // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1994.— Кн. 2.— Ч. 1.
5. *Корогодський Р.* Довженко в полоні. Розвідки та есеї про майстра.— К., 2000
6. *Кошелівець І.* Олександр Довженко. Спроба творчої біографії.— Мюнхен, 1980.
7. *Куценко М.* Український геній у вигнанні: Олександр Довженко // Слово і час.— 1997.— № 5—6.
8. *Мовчан Р.* Олександр Довженко // Мовчан Р. Українська проза ХХ ст. в іменах: Посібник.— К., 1997.
9. *Царинник М.* Плянетне видиво: міфотворче світовідчування Олександра Довженка // Сучасність.— 1973.— № 10—12.

ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ, ОЛЕНА ТЕЛІГА

1. *Олена Теліга.* О краю мій... Твори. Документи. Біографічний нарис / Упоряд. Н. Миронець.— К., 1999.
2. *Ольжич О.* Незнаному воякові. Заповідане живим.— К., 1994.

ВСТУП. Поети-шістдесятники

1. *Дрозд В.* Музей живого письменника, або моя довга дорога в ринок.— К., 1994.
2. *Жулинський М.* Наближення.— К., 1988.
3. *Іваничук Р.* Благослови, душе моя, Господа...— Львів, 1993.
4. *Льницький М.* Іван Драч.— К., 1986.

5. *Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.*— К., 1995 — Кн. 2.— Ч. 1.
6. *Касьянов Г.* Незгодні: Українська інтелігенція в русі опору 1960 — 1980-х років.— К., 1994.
7. *Кошелівець І.* Розмови в дорозі до себе.— К., 1994.
8. *Кошелівець І.* Сучасна література в УРСР.— Нью-Йорк, 1964.
9. *Моренець В.* На відстані серця.— К., 1986.
10. *Поза традиції: Антологія української модерної поезії в діаспорі / Упоряд. Б. Бойчук.*— Київ — Торонто — Едмонтон — Оттава, 1993.
11. *Сверстюк Є.* Блудні сини України.— К., 1993.
12. *Скирда Л.* Сучасна українська поезія.— К., 1990.
13. *Ткаченко А.* Василь Симоненко.— К., 1990.

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

1. *Кошелівець І.* У хороший шевченків слід ступаючи // *Дивослово.*— 1995.— № 1.
2. *Негода М.* Поет на троні // *Кур'єр Кривбасу.*— 2003.— № 158.
3. *Сверстюк Є.* Василь Симоненко прилетів на білому коні // *Сучасність.*— 1995.— № 1.
4. *Світличний І.* Перша книга поета... // *Слово і час.*— 1997.— № 7.
5. *Симоненко В.* // *Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.*— К., 1995.— Кн. 2.— Ч. 2.
6. *Стус В.* Серед грому і тиші // *Сучасність.*— 1995.— № 1.
7. *Ткаченко А.* Василь Симоненко. Нарис життя і творчості.— К., 1990.
8. *Шудря М.* Василева криниця // *Дивослово.*— 1995.— № 12.

ІВАН ДРАЧ

1. *Драч І.* “Не зумів витиснути із себе поета...” // *Сучасність.*— 1995.— № 1.
2. *Льницький М.* Іван Драч. Нарис творчості.— К., 1986.
3. *Рубан В.* Третє прищестя І. Драча // *Київ.*— 1996.— № 9—10.
4. *Слабоштицький М.* Поет, який має талант бути Драчем // *Дивослово.*— 1996.— № 10.
5. *Ткаченко А.* Іван Драч // *Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.*— К., 1995 — Кн. 2.— Ч. 2.
6. *Шевченко А.* Сонце і слово Івана Драча // *Дивослово.*— 1996.— № 10.

МИКОЛА ВІНГРАНОВСЬКИЙ

1. *Дзюба І.* Що ти — це ти // *Літературна Україна.*— 1986.— 6 листопада.
2. *Ковалів Ю.* “Творись, мій труд!” // *Радянське літературознавство.*— 1986.— № 11.
3. *Микола Вінграновський* // *Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.*— К., 1995 — Кн. 2.— Ч. 2.
4. *Моренець В.* Відтворити цілісність світу // *Вітчизна.*— 1981.— № 5.
5. *Салига Т.* Микола Вінграновський.— К., 1989.

ДМИТРО ПАВЛИЧКО

1. *Земляк В.* Павличко сьогодні // *Літературна Україна.*— 1977.— 22 листопада.
2. *Льницький М.* Дмитро Павличко. Нарис творчості.— К., 1985.
3. *Моренець В.* Дмитро Павличко // *Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.*— К., 1995 — Кн. 2.— Ч. 2.
4. *Равлів І.* Тематичне й жанрове розмаїття Павличкової лірики 90-х // *Слово і час.*— 1998.— № 9—10.
5. *Савчин Т.* Сонети Дмитра Павличка: поетика жанру.— К., 1999.
6. *Ткаченко Л.* Ностальгія Дмитра Павличка // *Слово і час.*— 1999.— № 10.

ПРИНА ЖИЛЕНКО

1. *Дрозд В.* Музей живого письменника, або моя довга дорога в ринок. Повість-шоу.— К., 1994.
2. *Жиленко І.* Ното feriens // *Сучасність.*— 2002.— № 4—9.
3. *Жиленко І.* “Не розбивайте мій ліхтар!” (замість автобіографії) // *Жиленко І.* Євангеліє від ластівки.— Харків, 2000.

4. *Никанорова О.* “І добрі дерева стояли на добрій землі...” // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1995 — Кн. 4.
5. *Шарова Є.* Ірина Жиленко // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1995 — Кн. 2.— Ч. 2.

ЛІНА КОСТЕНКО

1. *Брюховецький В.* Ліна Костенко.— К., 1990.
2. *Гусар-Струк Д.* Історичний роман Ліни Костенко // Сучасність.— 1990.— № 5.
3. *Клочек Г.* Історичний роман Ліни Костенко “Маруся Чурай”.— Кіровоград, 1998.
4. *Коляда Т.* Віртуальна дійсність в поезії Ліни Костенко // Світовид.— 1996.— Ч. 3.
5. *Кудрявцев М.* Митець і час: ідейна проблематика поетичної драми Ліни Костенко // Дивослово.— 1998.— № 8.
6. *Панченко В.* Поезія Ліни Костенко.— Кіровоград, 1997, або в кн.: Урок літератури.— Кіровоград, 2000.
7. *Симоненко В.* Краса без красивостей // Слово і час.— 1990.— № 3.
8. *Шелест В.* Образні асоціації в поезії Ліни Костенко // Дивослово.— 1994.— № 2.
9. *Шпиталь А.* Книга болю з пробліском надії; *Мовчан Р.* Позбутися рабського комплексу; *Кодак М.* “Берестечко”: один урок українству // Слово і час.— 2000.— № 1.
10. *Фізер І.* Шедеври поетичної мітоїсторії Ліни Костенко // Сучасність.— 1988.— № 7—8.

ОЛЕСЬ ГОНЧАР

1. *Вінок пам'яті Олесь Гончара: Спогади. Хроніка.*— К., 1997.
2. *Гончар О.* “Віриться, Україна перетриває й це...” // Слово і час.— 1998.— № 4—5.
3. *Гончар О.* “Душа й природа в злагоді своїй...” // Слово і час.— 1996.— № 4—5.
4. *Гончар О.* Катарсис.— К., 2000.
5. *Гончар О.* Поетичний пунктир походу. Поезії.— К., 2000.
6. *Олесь Гончар: Початок пожиттєвого випробування* // Дивослово.— 1998.— № 5.
7. *Гончар О.* Чим живемо: на шляхах до українського відродження.— К., 1991.
8. *Гончар О.* Щоденники у трьох томах.— К., 2002—2004.
9. *Гончар О.* Щоденникові записи // Дніпро.— 1999.— № 7—8.
10. *Гуменний М.* Олесь Гончар: Книга для вчителя.— К., 1991.
11. *Дончик В.* Осягнення гармонії. Нотатки різних літ // *Дончик В.* Зупинені миті.— К., 1989.
12. *Жулинський М.* Олесь Гончар: творчість як доля // Українська мова і література в школі.— 1991.— № 11—12.
13. *Погрібний А.* Олесь Гончар.— К., 1989.
14. *Погрібний А.* Орбіти художнього слова // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1994 — Кн. 3.
15. *Сверстюк Є.* Собор у риштованні // Дивослово.— 1998.— № 5.

ГРИГІР ТЮТЮННИК

1. *Аврахов Т.* Екзистенція в художньому слові Григора Тютюнника // Українська мова і література в школі.— 1992.— № 9—10.
2. *Вічна загадка любові: Літературна спадщина Григора Тютюнника. Спогади про письменника.*— К., 1988.
3. *Гуторов О.* Незахищене серце: Характер і час Григора Тютюнника // Прапор.— 1990.— № 7—9.
4. *Закон спільного кореня: Листування між Григорієм та Григором Тютюнниками* // Вітчизна.— 1986.— № 6.
5. *Ласло-Куцюк М.* Тенденції сучасної української прози // Шукання форми: нариси з української літератури ХХ століття.— Бухарест, 1980.
6. *Мовчан Р.* Григійр Тютюнник // Українська проза ХХ століття в іменах: Посібник.— К., 1997.
7. *Мовчан Р.* Неопублікованими сторінками записників Григора Тютюнника // Слово і час.— 1993.— № 8.
8. *Мовчан Р.* Чи був дитячим письменником Григійр Тютюнник? // Літературна Україна.— 2001.— 6 грудня.

9. *Мороз Л.* Григорій Тютюнник: Літературний портрет.— К., 1991.
10. “Скучаю за твоїм словом...” (Листи Григора Тютюнника) // Слово і час.— 1991.— № 12.
11. *Шевченко А.* Щастя і злощастя Григора Тютюнника // Радянське літературознавство.— 1989.— № 10.
12. *Шудря М.* Непідкупний голос правди: Невідоме про Григора Тютюнника // Дивослово.— 1996.— № 4.

ВАСИЛЬ СТУС

1. *Жулинський М.* Василь Стус // Жулинський М. Слово і доля.— К., 2002.
2. *Коцюбинська М.* Стусове “самособоюнаповнення” // Сучасність.— 1995.— № 6.
3. *Наливайко Д.* Василь Стус — перекладач // Всесвіт.— 1991.— № 1.
4. *Не відлюбив* свою тривогу ранню... Василь Стус — поет і людина: Спогади, статті, листи, поезії.— К., 1993.
5. *Оникієнко І.* Символ “веселий цвинтар” в “естетиці страждання” В. Стуса // Слово і час.— 1997.— № 2.
6. *Павлишин М.* Квадратура круга: пролегомени до оцінки Василя Стуса // Дивослово.— 1994.— № 1.
7. *Стус Д.* Берегами конспектів В. Стуса. До літературної біографії письменника // Слово і час.— 2000.— № 9.
8. *Стус* як текст.— Мельборн, 1992.
9. *Шевельов Ю.* Трунок і трутизна // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1994 — Кн. 3.

ВАСИЛЬ ЗЕМЛЯК

1. *Ващенко Ю.* На перетині художніх світів: Вавилон на чебреці і Клошмерль Вавилонський (про типологічну спорідненість творів В. Земляка і Г. Шевальє // Слово і час.— 2001.— № 1.
2. *Гончар О.* Співець рідної землі // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1995.— Кн. 4.
3. *Дімаров А.* Зрештою, життя прекрасне // Слово і час.— 1998.— № 4—5.
4. *Жулинський М.* “Я поведу вас у вічність...” // Наближення.— К., 1986.
5. *Заповіт* любові. Спогади про Василя Земляка.— К., 1983.
6. *Неопубліковані* нотатки Василя Земляка // Слово і час.— 1993.— № 4.
7. *Сивокінь Г.* Василь Земляк // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1995 — Кн. 2.— Ч. 2.
8. *Слабошпицький М.* Василь Земляк. Нарис життя і творчості.— К., 1994.
9. *Усмішки* Василя Земляка, записані Миколою Мащенком // Дніпро.— 1991.— № 8.

ВАЛЕРІЙ ШЕВЧУК

1. *Жулинський М.* “... І метафори реального життя” // Наближення.— К., 1986.
2. *Кравченко А.* Валерій Шевчук // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.— К., 1995 — Кн. 2.— Ч. 2.
3. *Медвідь В.* Поєднав традиційну оповідь з модерном... // Літературна Україна.— 1997.— 30 січня.
4. *Мовчан Р.* Валерій Шевчук // Українська проза ХХ століття в іменах: Посібник.— К., 1997.
5. *Онишкевич Л.* Шлях вічного повороту // Сучасність.— 1996.— № 1.
6. *Павлишин М.* “Дім на горі” Валерія Шевчука // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1994 — Кн. 3.
7. *Тарнашинська Л.* “Паралельна дійсність” у координатах притчі: Вільям Голдінг та Валерій Шевчук // Всесвіт.— 1999.— № 2.
8. *Тарнашинська Л.* Свобода вибору — єдина форма самореалізації в абсурдному світі // Сучасність.— 1995.— № 3.
9. *Фізер І.* Промова на врученні премії фундації Антоновичів Валерію Шевчуку // Слово і час.— 1991.— № 12.
10. *Шевчук В.* Виступ на врученні премії фундації Антоновичів // Слово і час.— 1991.— № 12.
11. *Шевчук В.* Мій театр та моє кіно. Автобіографічні згадки. Вертеп // Кур’єр Кривбасу.— 1997.— № 81—82.
12. *Шевчук В.* Сад житейський думок, трудів та почуттів // Шевчук В. Темна музика сосон. Сад житейський... — К., 2003.

ПАВЛО ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ

1. *Дончик В.* Істина — особистість (Проза Павла Загребельного).— К., 1984.
2. *Загребельний П.* “Думки нарощист” — К., 1997.

3. *Загребельний П.* Неложними устами.— К., 1981.
4. *Загребельний П.* “Потрібна незалежність розуму” // Літературна Україна.— 1987.— 2 липня.
5. “Замкнене коло нашої історії — ось це я мав на увазі”. Інтерв’ю з Павлом Загребельним, автором роману “Диво” // Панченко В. Урок літератури.— Кіровоград, 2000.
6. *Слабошпицький М.* Історія сучасності й сучасність історії // Слабошпицький М. Літературні профілі.— К., 1984.
7. *Фащенко В.* Павло Загребельний. Нарис творчості.— К., 1984.
8. *Шпиталь А.* Історична проза Павла Загребельного — К., 1986.

ВАСИЛЬ БАРКА

1. *Барка В.* Автобіографія // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.— К., 1994.— Кн. 2.
2. *Вірний М.* Портрет поета.— Рівне, 1998.
3. *Жулинський М.* Василь Барка // Слово і доля.— К., 2002.
4. *Жулинський М.* Він — із подвижників Божих. Із розмови Миколи Жулинського з Василем Баркою // Літературна Україна.— 1998.— 20 серпня.
5. *Мовчан Р.* Український лірник на американській землі // Дивослово.— 1998.— № 7.
6. *Мовчан Р.* “Жовтий князь” Василя Барки // Слово і час.— 1998.— № 12.
7. *Мовчан Р.* “Жовтий князь” Василя Барки. Стаття перша, стаття друга // Дивослово.— 2002.— № 3, 4.
8. *Плющ Л.* Заразар — Заказар // Сучасність.— 1987.— № 10.

СУЧАСНА МОЛОДА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. *Білоцерківець Н.* БУ-БА-БУ та ін., або Дещо про український поетичний авангард // Літературна панорама.— 1990.— К., 1990.
2. *Бовсунівська Т.* Типологія української посттоталітарної художньої деструкції світобудови // Сучасність.— 2003.— № 10.
3. *Гундорова Т.* Бу-Ба-Бу, Карнавал, Кіч // Критика.— 2000.— № 7—8.
4. *Гундорова Т.* Постмодерністська фікція Андруховича з постколоніальним знаком питання // Сучасність.— 1993.— № 9.
5. *Жулинський М.* Подих третього тисячоліття.— Луцьк, 2000.
6. *Зборовська Н.* Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків.— Львів, 1999.
7. *Квіт С.* Свобода стилю: Есе та статті.— К., 1996.
8. *Павлишин М.* Що перетворюється в “Рекреаціях” Юрія Андруховича? // Канон та іконостас.— К., 1997.
9. *Плерома.* Мала українська енциклопедія актуальної літератури.— Івано-Франківськ, 1998.
10. *Процюк С.* Лицарі стилосу та кав’ярень: Есе про дев’яностиків.— К., 1996.
11. *Слапчук В.* Світ у слові (інтерв’ю) // Кур’єр Кривбасу.— 2000.— № 127.
12. *Ткачук М.* Літературний процес 90-х років ХХ століття // Українська мова та література.— 2000.— № 22.
13. *Ткачук М.* Метафора, що вивертає світ. Поезія дев’яностиків // Кур’єр Кривбасу — 1999.— червень.
14. *Харчук Р.* Покоління постепохи. Проза // Дивослово.— 1998.— № 1.